

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

A

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

FAKULTA MANAGEMENTU V JINDŘICHOVĚ HRADCI

Bakalářská práce

2011

Eva Hůlková

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

A

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MANAGEMENTU V JINDŘICHOVĚ HRADCI

**Význam a zhodnocení dopadů
elektronické komunikace
na finančním úřadě**

Autor: Eva Hůlková

Vedoucí práce: ing. Martin Musil, Ph. D.

Studijní program Sociální pedagogika, specializace Veřejná správa

Datum odevzdání: 31. 3. 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma

„Význam a zhodnocení dopadů elektronické komunikace na finančním úřadě“

jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu
citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V dne

.....

podpis

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Ing. Martinu Musilovi, Ph.D., z Vysoké školy ekonomické v Praze, Fakulty managementu v Jindřichově Hradci za cenné rady, náměty, inspiraci a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

Anotace

Význam a zhodnocení dopadů elektronické komunikace na finančním úřadě

Práce popisuje vývoj v posledních devíti letech a hodnotí současný stav elektronické komunikace s veřejnou sférou. Je zaměřena především na komunikaci finanční úřad – daňový subjekt. Jsou zhodnoceny její přínosy pro veřejnost a daňovou správu ukázány současné možnosti.

Annotation

The importance and impact analysis of the electronic communication in the tax office

The thesis describes development in the last nine years and evaluates current situation of electronic communication with the public sphere. It is focused on communication Financial Authority – taxpayer. There are reviewed its contributions for public and tax administrative and there are shown current possibilities.

Obsah

Úvod.....	1
1. Veřejná správa a její role ve státě	3
1.1 Ministerstvo financí	6
1.1.1 Daňová správa.....	7
1.1.2 Celní správa	10
2. Komunikace ve veřejné správě	11
2.1 Bezpečnost informačních systémů veřejné správy	12
2.2 Informační systémy veřejné správy	13
2.2.1 Základní informační systém veřejné správy	14
2.2.2 Informační systémy přístupné dálkovým způsobem	16
2.2.3 Poskytování údajů mezi orgány veřejné správy	17
2.3 Elektronické podání a doručování	17
2.3.1 Elektronická podatelna	17
2.3.2 Datové schránky	18
2.3.3 Komunikace veřejné správy s občany	19
2.4 Zabezpečení elektronického dokumentu	21
2.4.1 Elektronický podpis	21
2.4.2 Elektronická značka	22
2.4.3 Časové razítko.....	22
2.4.4 Certifikační autority	23
3. Vývoj elektronické komunikace v daňovém řízení	24
3.1 Podání na technickém nosiči dat.....	25
3.2 Podání učiněná prostřednictvím internetu	26
3.3 Služby Daňového portálu.....	28
3.4 Novinky roku 2010	32
4. Elektronické služby daňové správy	33
4.1 Výměna dat mezi orgány veřejné správy.....	33
4.1.1 Registry spravované přímo Ministerstvem financí.....	34
4.1.2 Registry a databáze ostatních státních institucí:	34
4.2 Daňový portál	35
4.2.1 Veřejně přístupné služby Daňového portálu.....	35
4.2.2 Neveřejné služby Daňového portálu.....	36
4.3 Vývoj a srovnání počtu podání ve sledovaném období	39

4.4	Výhody a nevýhody	42
4.4.1	Daňový portál a veřejnost	45
4.4.2	Daňový portál a daňová správa	47
4.4.3	Konverze dokumentů	47
5.	Propagace a další vývoj	50
5.1	Propagace	50
5.2	Budoucí vývoj	51
	Závěr	52
	Literatura a další zdroje:	54
	Použité zkratky:	56
	Seznam tabulek:	57
	Seznam obrázků:	57
	Přílohy:	58

Úvod

S rozvojem informačních technologií a zejména internetu v 90. letech 20. století se technologie s tím spojené stávají nedílnou součástí života téměř každého z nás. V našem státě se elektronická komunikace rozvíjela rychleji v soukromé sféře a zpočátku neměla vlastně ani žádná stanovená pravidla nebo omezení či záruky. Právní řád reaguje na dynamické změny ve společnosti zpravidla pomalu a regulace nových společenských jevů nastupuje často se značným zpožděním. Internet je významnou součástí obchodu a podnikání, poskytování služeb veřejné správy občanům, subjektům komerční i nekomerční sféry a konečně zajišťuje i vzájemnou komunikaci mezi jednotlivými občany. Mnoho lidí si bez internetu svůj život nedokáže již ani představit. Je využíván jak v soukromém, tak pracovním životě. Mohou jej používat k vyhledávání potřebných informací, ke komunikaci s obchodními partnery, k pracovním jednáním, ale i k nakupování a domlouvání se s přáteli.

Využívání internetu přineslo s sebou i další možnosti komunikace mezi orgány veřejné správy navzájem a veřejnou správou a jejich klienty. V roce 1999 byla přijata koncepce rozvoje v této oblasti pod názvem Státní informační politika (e-Česko 2006). Prioritami tohoto dokumentu byly **dostupné a bezpečné komunikační služby**, dosáhnout **informační vzdělanosti**, vybudovat **moderní veřejné služby on-line** a prosadit **dynamické prostředí pro elektronické podnikání**. V oblasti e-governmentu mezi hlavní úkoly náleželo mimo jiné zpřístupnění on-line služeb pro občany: „*služby portálového typu poskytující pomoc veřejnosti při řešení životních situací, možnost podání daňového přiznání k dani z příjmu fyzických osob, žádosti o sociální dávky, služby související s veřejným zdravotnictvím.*“¹

Elektronizace veřejné správy má posílit vztah mezi veřejnou správou a občany, zjednodušit komunikaci mezi nimi, poskytovat více informací jak ze strany veřejné správy směrem k občanům, tak i od občanů k veřejné správě. Informace k občanům by se měly dostávat rychleji a spolehlivěji. Jednou z oblastí, tedy budování moderních a bezpečných služeb veřejné správy dostupných on-line, je výměna údajů a informací mezi daňovými subjekty a správci daní a to v obou směrech. Možnost optimalizovat procesy vzájemné komunikace je umožněna rozšiřujícím se využíváním internetu v běžném životě i ve státní správě.

¹ Ministerstvo vnitra ČR [online], *Státní informační a komunikační politika: e-Česko 2006*. [cit. 10. 9. 2010]

Součástí tohoto trendu je elektronická komunikace, která umožňuje mezi úřady a daňovými subjekty rychlejší a spolehlivější vzájemnou výměnu informací zároveň i zjednodušení rutinních činností. Tento vývoj s sebou nese i potřebu nového přístupu k informacím včetně jejich zabezpečení. Setkáváme se s novými pojmy jako informační systém, elektronický podpis, elektronická značka, certifikační autorita.

Tato práce analyzuje vývoj elektronické výměny dat mezi orgány daňové správy a ostatními orgány veřejné správy a zejména současné možnosti elektronické komunikace nejširší veřejnosti s daňovou správou. Oblast se rychle rozvíjí a neustále přináší nové možnosti, na to reaguje legislativa, která se vyvíjí a mění také poměrně často. Z těchto důvodů podklady a materiály, ze kterých bylo čerpáno, pocházejí nejčastěji z internetových zdrojů zejména ze stránek spravovaných Ministerstvem vnitra a ze zdrojů resortu Ministerstva financí. V práci je zachycen stav dle zákonů platných do 31. 12. 2010.

Zaměření práce jsem si vybrala, protože pracuji na finančním úřadě a sleduji vyvíjející se možnosti této komunikace od jejího počátku. Jak se možnosti postupně rozšiřovaly nebo měnily, musela jsem se s nimi seznamovat a naučit se je používat.

1. Veřejná správa a její role ve státě

Jedna z charakteristik veřejné správy říká, že je všeobecně chápána jako souhrn procesů řízených, regulovaných a zabezpečovaných státem a jeho institucemi zaměřenými na správu a řízení veřejných záležitostí. Tyto instituce jednají ve veřejném zájmu, tedy v zájmu jednotlivého občana, jeho postavení a role ve společnosti. Veřejná správa je stále více chápána jako veřejná služba. Ztrácí svůj mocenský charakter ve prospěch služby veřejnosti. Toto pojetí vychází z potřeb uživatelů služeb a uplatňuje se ve vztahu veřejné správy ke společnosti jako celku. Veřejná správa zabezpečuje úkoly ve veřejném zájmu, prostřednictvím institucí, které jsou proto tuto činnost zřízeny. Instituce, které provádějí tuto činnost, jsou v demokratických zemích zřízeny ústavou a navazujícími zákony. Veřejná správa je hlavním vykonavatelem politiky státu a představuje souhrn výkonných orgánů státní správy a samosprávy. Můžeme ji posuzovat z hlediska její funkčnosti, tedy hlavně z pohledu činností a úkolů, které vykonává. Také si můžeme věnovat pozornost jejímu organizačnímu uspořádání, kdy je představována příslušnými institucemi, které vykonávají jednotlivé úkony.²

Veřejná správa plní ve státě důležité funkce, které lze dělit např. na vnitřní a vnější. Mezi nejdůležitější vnější funkce patří zejména vztahy s ostatními státy, jako mezinárodní obchod, spolupráce ekonomická, kulturní či vzdělávací. Někdy je sem řazena i funkce obranná nebo bezpečnostní, která plní současně funkci vnitřní i vnější.³

Mezi vnitřní funkce patří ekonomická funkce. V rámci těchto úkolů zajišťuje potřebné veřejné statky a alokování finančních prostředků v rozpočtu pomocí přerozdělovacích procesů včetně zajištění jejich efektivnosti. Pokud se týká politické funkce, jde o využití procesu veřejné volby a veřejného rozhodování v zákonodárném sboru na celostátní i komunální úrovni. Velmi důležitou v naší společnosti je funkce sociální, kdy veřejný sektor zabezpečuje pomoc nejenom finanční pro slabší vrstvy obyvatel. Mezi činnosti, kterými se zabývá, patří vytváření podmínek pro fungování soukromého sektoru a zajištění statků v těch případech, které jsou pro tržní sektor neefektivní. Správně zvolenými ekonomickými i právními nástroji vyváží podmínky pro růst zaměstnanosti a zlepšení

² HENDRYCH D. a kol. *Právníký slovník*. 3. vydání, nakladatelství C. H. Beck 2009. ISNB 978-80-7400-059-1

³ PRŮCHA, P., POMAHÁČ, R. *Lexikon: Správní právo*, 1. vydání. Ostrava: Sagit 2002. 683 s. ISBN 80-7208-314-7

podmínek pro zkvalitnění lidského života, dosažení větší spravedlnosti v přerozdělování finančních prostředků a právní prostředí. ⁴

Instituce veřejné správy jsou uspořádány do určitých soustav pro jejich klasifikaci, zřizování a stanovení působnosti a pravomocí. Tyto jsou vytvářeny a členěny podle různých principů. Jedním z nich je centralizace, kdy pravomoci a působnost jsou soustředěny do vyšších úrovní správního systému, který je hierarchicky uspořádán a tento centrální orgán zasahuje do činnosti nižších orgánů. Decentralizace naopak deleguje činnosti a rozhodování do nižších úrovní. Tato zásada se nejčastěji uplatňuje v samosprávě, kdy dle principu subsidiarity je rozhodovací pravomoc přenesena na co nejnížší úroveň.⁵ Např. obce rozhodují o základních školách ve svém územním obvodu, kraje se starají o střední školství na území kraje a stát řídí vysoké školy. Koncentrace soustřeďuje agendu do jednoho úřadu bez ohledu na úroveň, na které k tomu dojde, ale vždy v rámci jednoho organizačního systému a zachování nadřízenosti a podřízenosti. Uvnitř těchto subjektů pak může docházet ještě k dalšímu dělení tzv. dekoncentraci, např. státní dozor nad loteriemi a jinými podobnými hrami je z ministerstva financí delegován na finanční úřady. Dalším může být dělení dle území, přičemž rozhodující je, zda svěřené úkoly vykonává na celém území státu nebo pouze na jeho části. Roztřídění může být dle institucí, které organizují činnosti samotné veřejné správy, kdy jde o organizační složky státu nebo příspěvkové organizace.⁶

Subjektem veřejné správy je zejména stát, který zastupují státní orgány a instituce, tyto pak vykonávají činnosti dle pověření a zmocnění příslušnými zákony. Vrcholným ústavním orgánem moci výkonné a politické je vláda, která má zároveň odpovědnost za výkon státní správy. Specializovaný výkon státní správy je delegován na jednotlivá ministerstva příp. ostatní ústřední orgány. Dalším subjektem je územní samospráva, které vykonává správu svých věcí a státní správu v přenesené působnosti. Prostřednictvím orgánů samosprávy se realizuje právo občanů podílet se na řízení svých veřejných záležitostí a zároveň dochází k přenesení rozhodovací pravomoci na co nejnížší úroveň, která je schopná ji zajistit. Ostatní přímí vykonavatelé veřejné (státní) správy jsou ústřední orgány zřizované zvláštním zákonem např. Český statistický úřad nebo orgány státní správy s celostátní působností,

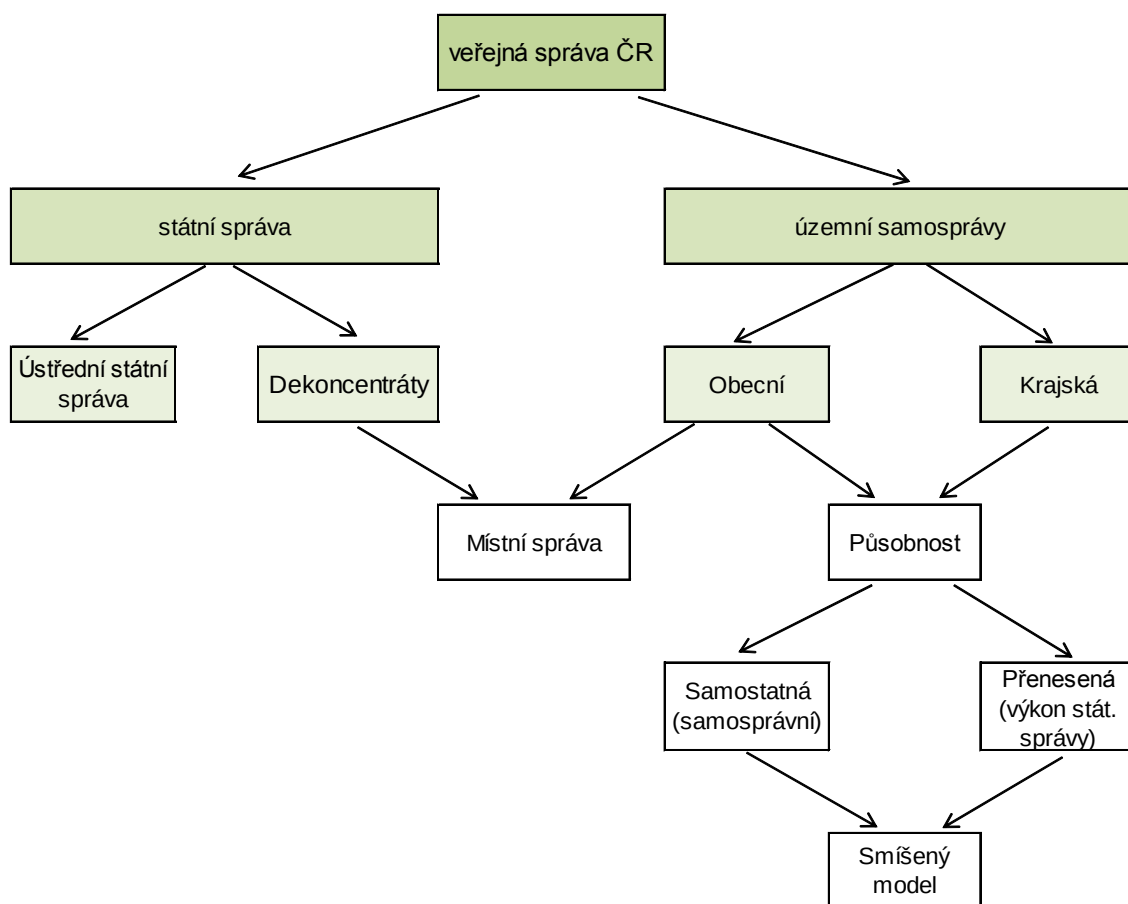
⁴ PEKOVÁ J., PILNÝ J. JETMAR M. *Veřejná správa finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání, Praha: ASPI 2008. ISNB 978-80-7357-351-5, stránky 30-32

⁵ PEKOVÁ J., Pilný J. JETMAR M. *Veřejná správa finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání, Praha: ASPI 2008. ISNB 978-80-7357-351-5 stránky 102-110

⁶ HENDRYCH D. a kol. *Právní slovník*. 3. vydání, nakladatelství C. H. Beck 2009. ISNB 978-80-7400-059-1

kteřé jsou zřizovány v rámci ministerstev, např. Státní veterinární správa je zřízena Ministerstvem zemědělství. Dalšími subjekty jsou např. profesní komory nebo veřejné fondy, kterým je svěřen výkon státní správy zákonem.⁷ Rozdělení je zobrazeno na následujícím schématu.

Obrázek 1: Rozdělení veřejné správy ČR

Zdroj: P PEKOVÁ J., PILNÝ J. JETMAR M. *Veřejná správa finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání, Praha: ASPI 2008. ISNB 978-80-7357-351-5, strana 96

Ministerstva představují specializované odvětvové orgány (např. školství, zdravotnictví, obrana). Jiná mají působnost, která se dotýká několika odvětví (např. Ministerstvo práce a sociálních věcí, životního prostředí). Tyto instituce pak plní v okruhu své působnosti úkoly stanovené jim v zákonech a jiných obecně závazných právních předpisech. Činnost ministerstev řídí, kontroluje a sjednocuje vláda České republiky. Kompetence jednotlivých

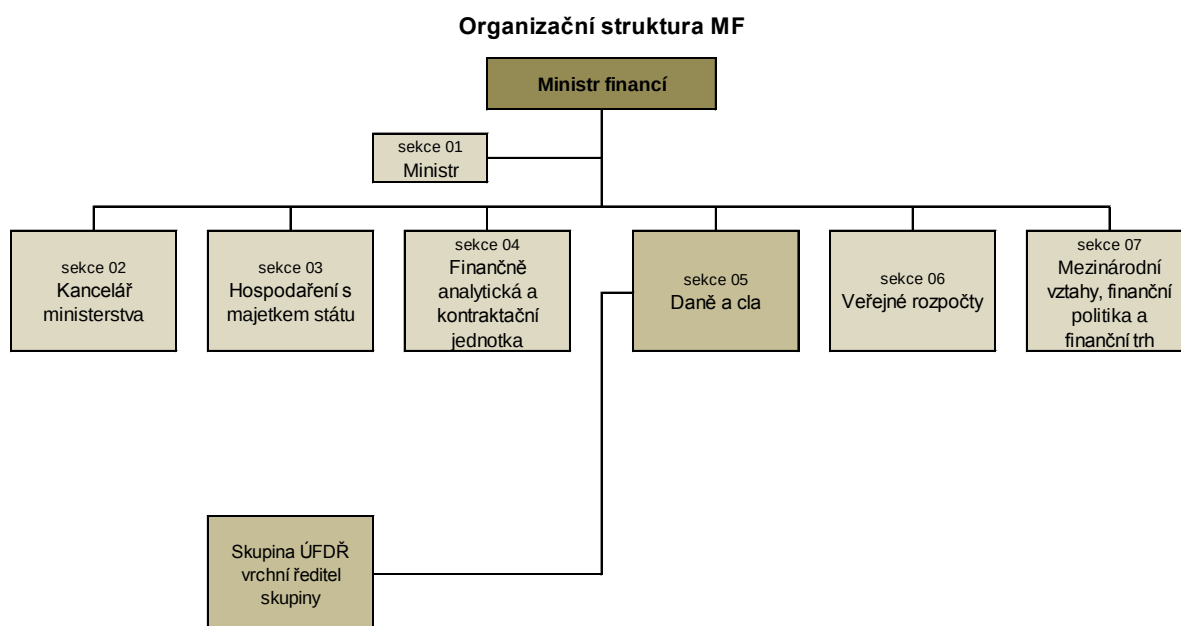
⁷ Peková J., Pilný J. Jetmar M. *Veřejná správa finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání, Praha: ASPI 2008. ISNB 978-80-7357-351-5, s. 105 -106

ministerstev jsou uvedeny v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, v platném znění.

1.1 Ministerstvo financí

Mezi významné úkoly veřejné správy patří zajištění jejího financování. Veřejný sektor je financován z veřejných financí a ty jsou tvořeny z daní. Tuto oblast má na starosti Ministerstvo financí, jako ústřední orgán státní správy, který má mimo jiné na starosti státní rozpočet, státní závěrečný účet, daně, poplatky a clo, přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků, věci devizové, ochranu zahraničních investic, hospodaření s majetkem státu. Také zajišťuje členství v mezinárodních finančních institucích a finančních orgánech a koordinuje příjem zahraniční pomoci.⁸ Organizační členění Ministerstva financí i s vymezením postavení územních finančních orgánů ukazuje následující obrázek.

Obrázek 2: Organizační struktura MF

Zdroj: Ministerstvo financí [online] [cit. 20. 10. 2010] dostupné z URL: <<http://www.mfcr.cz>>

⁸ § 4 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

1.1.1 Daňová správa

Daňová správa v České republice je tvořena třístupňovou soustavou orgánů. Postavení a kompetence těchto orgánů upravuje zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů. Soustavu územních finančních orgánů tvoří finanční úřady spolu s finančními ředitelstvími, nejvyšším orgánem je Ústřední finanční a daňové ředitelství, které je součástí Ministerstva financí. Jde o správní úřady, které zabezpečují státní správu ve stanovených územních obvodech, a to zejména v oblasti správy daní, poplatků, odvodů za porušení rozpočtové kázně, odváděných do státního rozpočtu České republiky. Spravují i daně určené do rozpočtů samosprávných územních celků. Vedle toho územní finanční orgány vykonávají finanční kontrolu, cenovou kontrolu, dozor nad loteriemi a jinými podobnými hrami, ukládají účetním jednotkám pokuty podle zákona o účetnictví, rozhodují o správnosti a výši pohledávky na daních, odvodech a dalších jimi spravovaných příjmech, provádějí správu dotací, kontroly výkonu správy poplatků, které jsou příjmem státního rozpočtu, jakož i další činnosti a aktivity svěřené jim zákonem.

Finanční ředitelství vykonává svoji působnost v územním obvodu tvořeném územními obvody jím řízených finančních úřadů, jejich názvy, sídla a územní působnost jsou vymezeny v příloze č. 3 zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech.⁹ Finanční ředitelství jsou zřízena, jako organizační složky státu napojené na státní rozpočet, mezi jejich úkoly patří zejména přezkoumávání prvoinstančních rozhodnutí úřadů, vydaná ve správním a daňovém řízení. Finanční ředitelství může v odůvodněných případech provádět úkony, které jinak patří do pravomoci jím řízených finančních úřadů, anebo se může na provádění těchto úkonů podílet.

Finanční úřady tvoří základní články soustavy finančních orgánů, vykonávají základní činnosti územních orgánů finanční správy. Místní příslušnost územních finančních orgánů se řídí převážně bydlištěm fyzické osoby nebo sídlem osoby právnické, u daně z nemovitostí je to místo, kde se nachází nemovitost.¹⁰

Novelou zákona č. 531/1990 Sb., účinnou od 1. 1. 2011 se zřizuje soustava územních finančních orgánů a to Generální finanční ředitelství, které bude samostatným správním

⁹ BAKEŠ M., KARFÍTKOVÁ, KOTÁB, MARKOVÁ a kolektiv. *Finanční právo*. 5. vydání, nakladatelství C. H. Beck 2009. ISBN 978-80-7400-801-6, strana 36 - 37

¹⁰ BAKEŠ M., KARFÍTKOVÁ, KOTÁB, MARKOVÁ a kolektiv. *Finanční právo*. 5. vydání, nakladatelství C. H. Beck 2009. ISBN 978-80-7400-801-6, strana 39

úřadem, dále finanční ředitelství a finanční úřady. Podle rozsahu a objemu zabezpečovaných činností a tomu odpovídajícímu počtu zaměstnanců se finanční úřady vnitřním organizačním členěním dělí podle Organizačního řádu územních finančních orgánů do pěti skupin:

- a) finanční úřady orientačně se..... 101 a více zaměstnanci,
- b) finanční úřady orientačně se..... 61 až 100 zaměstnanci,
- c) finanční úřady orientačně se 41 až 60 zaměstnanci,
- d) finanční úřady orientačně s 26 až 40 zaměstnanci,
- e) finanční úřady orientačně s 25 a méně zaměstnanci.

Príslušné kategorie velikosti úřadů znamenají konkrétní organizační strukturu danou pro tento typ úřadu. Protože v práci vycházím ze znalosti prostředí konkrétního finančního úřadu, nyní jej představuji. Finanční úřad v Českém Krumlově náleží do Finančního ředitelství v Českých Budějovicích. Se svými 62 zaměstnanci patří do kategorie „b“ a jak vyplývá z následující tabulky, patří mezi úřady s průměrnou velikostí.

Tabulka 1: Počet pracovníků FÚ

Počet pracovníků		
Velikost FÚ	Finanční úřad	Celkový počet pracovníků
a	FÚ v Českých Budějovicích	228
d	FÚ v Trhových Svinech	27
e	FÚ v Týně nad Vltavou	22
b	FÚ v Českém Krumlově	62
d	FÚ v Kaplici	27
b	FÚ v Jindřichově Hradci	71
d	FÚ v Dačicích	28
d	FÚ v Třeboni	35
b	FÚ v Písku	80
d	FÚ v Milevsku	29
c	FÚ v Prachaticích	52
d	FÚ ve Vimperku	28
b	FÚ ve Strakoniciích	69
e	FÚ v Blatné	22
e	FÚ ve Vodňanech	19
a	FÚ v Táboře	122
d	FÚ v Soběslavi	33
Finanční úřady celkem		954
Průměr za FÚ		56,12

Zdroj: interní statistiky Finančního ředitelství v Č. Budějovicích, stav je k 1. 1. 2010.

Tato kategorie znamená, že organizačně je členěn na:

- sekretariát a vnitřní správu,
- oddělení registrační a evidence daní,
- oddělení vyměřovací,
- oddělení kontrolní,
- oddělení vymáhací,
- oddělení majetkových daní a ostatních agend
- oddělení dotací.

Od 1. ledna 2011 v důsledku novely zákona o územních finančních orgánech bude organizačně oddělení dotací patřit pod Finanční úřad v Českých Budějovicích. Pokud se týká dalších ukazatelů, např. počtu evidovaných daňových subjektů, které má vedeny ve své databázi, patří v rámci Finančního ředitelství v Českých Budějovicích mezi průměr, viz tabulka 2.

Tabulka 2: Počet ODÚ

Počet evidovaných daňových subjektů
na finančních úřadech
za FŘ v Českých Budějovicích dle FÚ

Rok Finanční úřad	2005	2006	2007	2008	2009
České Budějovice	89 752	93 449	94 652	95 678	93 493
Trhové Sviny	14 320	14 762	15 430	15 947	15 779
Týn nad Vltavou	8 893	9 634	9 929	10 112	9 682
Český Krumlov	28 609	29 072	29 291	29 513	29 226
Kaplice	11 167	12 253	12 860	13 444	13 434
Jindřichův Hradec	34 115	34 471	33 445	33 515	33 249
Dačice	11 510	12 499	12 939	13 324	13 016
Třeboň	15 447	16 555	17 200	17 484	17 251
Písek	37 862	37 973	37 335	38 165	37 300
Milevsko	12 859	13 654	14 142	14 475	14 416
Prachatice	22 290	22 791	23 280	23 638	23 137
Vimperk	11 903	12 440	12 755	13 186	13 096
Strakonice	31 459	32 092	31 808	32 236	31 649
Blatná	10 069	10 640	10 868	11 203	10 783
Vodňany	7 741	8 277	8 745	8 931	8 725
Tábor	55 024	56 151	54 234	54 496	52 118
Soběslav	14 237	15 218	15 579	15 675	15 431
CELKEM za FŘ	417 257	431 931	434 492	441 022	431 785
průměru za FÚ	24 545	25 408	25 558	25 942	25 399

Zdroj: Ministerstvo financí ČR [online], Intranet České daňové správy, neveřejný zdroj [cit. 10. 12. 2010]

1.1.2 Celní správa

Dalšími důležitými orgány, které spadají do resortu Ministerstva financí, jsou celní orgány. Jedná se o specializované orgány státní správy v oblasti celnictví, celní politiky a navazujících oblastí. Vykonávají rovněž správu spotřebních daní, energetických daní, daně z přidané hodnoty vybírané při dovozu, plní také celou řadu dalších úkolů např. kontrolu dovozu a vývozu zboží obecně a ve vnitrostátním oběhu některých kontrolovaných látek jako jsou zbraně, střelivo, léčiva, drogy. Pravomoc a působnost těchto orgánů vyplývá především ze zákona č. 185/2004 Sb., o celní správě ze zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon a některých dalších předpisů. Soustava celních orgánů je třístupňová a skládá se z Generálního ředitelství cel, celních ředitelství a celních úřadů.¹¹

Generální ředitelství cel je samostatným správním úřadem podřízeným Ministerstvu financí s působností pro celé území České republiky.¹² Mezi jeho pravomoci patří zejména řízení celních ředitelství, přezkoumávání jejich rozhodnutí, plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv.

Celní ředitelství řídí celní úřady ve svém územním obvodu, vydává na základě žádosti závazné informace o původu zboží, přezkoumává rozhodnutí vydaná celními úřady v jejich územním obvodu.

Celní úřady jsou prvním stupněm soustavy celních orgánů a rozhodují např. o propuštění zboží do navrženého celního režimu či o přidělení jiného celně schváleného určení, vyměřují a vybírají clo a některé daně a poplatky, provádějí řízení o celních přestupcích a celních deliktech, vydávají prvoinstanční rozhodnutí.¹³

¹¹ BAKEŠ M., KARFÍTKOVÁ, KOTÁB, MARKOVÁ a kolektiv. *Finanční právo*. 5. vydání, nakladatelství C. H. Beck 2009. ISBN 978-80-7400-801-6, strana 67

¹² BAKEŠ M., KARFÍTKOVÁ, KOTÁB, MARKOVÁ a kolektiv. *Finanční právo*. 5. vydání, nakladatelství C. H. Beck 2009. ISBN 978-80-7400-801-6, strana 67

¹³ BAKEŠ M., KARFÍTKOVÁ, KOTÁB, MARKOVÁ a kolektiv. *Finanční právo*. 5. vydání, nakladatelství C. H. Beck 2009. ISBN 978-80-7400-801-6, strana 67

2. Komunikace ve veřejné správě

Komunikace jako proces vzájemného předávání informací pomocí různých prostředků patří k nejdůležitější životní dovednosti. Komunikace mezi lidmi může mít různou formu, obvykle se rozlišuje verbální (pracuje se slovy a jejich významem) a neverbální způsob komunikace (představuje další složky)¹⁴.

Pokud se týká komunikace orgánů veřejné správy mezi sebou a s občany, jako klienty veřejné správy, můžeme zmínit bezprostřední ústní komunikaci, písemnou komunikaci zahrnující nejen běžnou korespondenci ale i různé tabulky, tiskoviny, fotografie a v poslední době se stále více uplatňující komunikace elektronická. Stále zdokonalující se komunikační technologie pomáhají veřejné správě, zejména pokud se týká rychlosti poskytování informací, přičemž nezáleží na vzdálenosti ani počtu příjemců těchto informací. Jako jedna z nevýhod se jeví nákladnost prostředků elektronické komunikace, neosobní kontakt a někdy i nedostatek informací o možnostech technických prostředků a zajištění jejich bezpečnosti.¹⁵

Zjednodušení a urychlení komunikace občanů a podnikatelských subjektů mezi státem a jeho orgány posiluje demokratizaci veřejné správy a její funkci jako služby společnosti. K tomu je nutné provádět systémové změny v organizaci a řízení orgánů, aby se zlepšil tok informací a bylo odstraněno požadování duplicitních údajů od klientů. Účelem je, aby občané nemuseli trávit čas docházením na úřad, ale měli možnost získat potřebné informace nebo si příslušné tiskopisy si stáhnout přímo do svého počítače a zase je odeslat, aniž by opustili své bydliště nebo kancelář. Tím odpadnou prodlevy spojené s doručování listinných dokumentů – úřady fungují sedm dní v týdnu 24 hodin denně. Zlepšení komunikace státu s občany v této formě s sebou však nese nebezpečí ztráty osobní identity, nebo možnost degradace osob s méně kvalitním vzděláním.

Obecně lze definovat elektronickou komunikaci jako jakoukoli komunikaci mezi osobami, zařízeními nebo osobami a zařízeními, která se uskutečňuje elektronickými nebo obdobnými sdělovacími prostředky při respektování specifických požadavků, které jsou

¹⁴ Ministerstvo financí [online]. TaxTest – pracovní a učební pomůcka, *Základy komunikace* [cit. 10. 10. 2010], neveřejný dokument

¹⁵ Ministerstvo financí [online]. TaxTest – pracovní a učební pomůcka, *Základy komunikace* [cit. 10. 10. 2010], neveřejný dokument

na ni kladeny jednotlivými právními řády. Tuto oblast upravuje zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. Tato práce je zaměřena na elektronickou komunikaci jako zvláštní typ mezilidské komunikace, která umožňuje komunikaci i bez fyzické přítomnosti osob na jednom a téže místě.¹⁶

V rámci daňové správy se můžeme zmínit o externí komunikaci, která zahrnuje „jednotlivé úrovně struktury české daňové správy s daňovou a nedaňovou veřejností, a o interní komunikaci probíhající mezi jednotlivými úrovněmi struktury orgánů a uvnitř těchto jednotlivých úrovní“.¹⁷ Veřejnosti jsou poskytovány obecné informace z daňové oblasti, které se týkají platného znění příslušných zákonů nebo vyhlášek, placení daní (termíny, výše záloh), podávání daňových přiznání (termíny, vzory tiskopisů). Tento druh informací je poskytován zejména prostřednictvím internetu, médií, letáků, brožur, informačních kampaní a také ve spolupráci s vysokými školami jako prezentace informací např. na veletrhu pracovních příležitostí. Dále jsou poskytovány informace na vyžádání, ať už při osobním jednání s konkrétní osobou nebo jejím zástupcem.

2.1 Bezpečnost informačních systémů veřejné správy

Základem informační infrastruktury je internet, jeho problémem stejně tak i ostatních informačních a komunikačních systémů je možnost jejich ohrožení v důsledku organizovaných a neorganizovaných individuálních i skupinových útoků, které mohou svými dopady poškodit tyto systémy a v konečném důsledku i ekonomiku a správné fungování infrastruktur státu. V současné době se řada útoků vyznačuje nízkou technickou náročností, ale vysokou technickou zdatností útočníků. Nebezpečím je dostupnost a sofistikovanost těchto útoků. Aktivita veřejné správy pro zabezpečení počítačového a „klasického administrativního“ prostředí se zaměřují např. na ochranu počítačových sítí a systémů důležitých pro národní bezpečnost, varování a ochrana proti organizovaným útokům schopným způsobit škodu ekonomice.¹⁸

Bezpečnost je zpravidla posuzována podle nějaké normy nebo standardu, v případě orgánů veřejné správy tato pravidla upravuje zákon. Úroveň zabezpečení se stanovuje komplexně,

¹⁶ zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích

¹⁷ Ministerstvo financí ČR [online]. *Komunikační strategie České daňové správy*, [cit. 20. 10. 2010] neveřejný dokument

¹⁸ Ministerstvo vnitra ČR [online]. *Národní strategie informační bezpečnosti ČR (NSIB ČR)*, [cit. 25. 10. 2010], dostupné z URL: <<http://www.mvcr.cz>>

posuzuje se administrativní, komunikační, fyzická a personální bezpečnost informačního systému. K hodnocení úrovně způsobilosti produktů nebo připojení k referenčnímu rozhraní, pro použití v informačních systémech veřejné správy (ISVS) na základě dosažení úrovně technických a užitných vlastností, se používají standardizované atesty.¹⁹

Dostatečná úroveň informační bezpečnosti je předpokladem pro využívání elektronických služeb. Jeden ze standardů v oblasti zajištění bezpečnosti informací a kryptografie British Standard for Information Security Management BS 7799 byl převzat do ISO/IEC i do norem ČSN. Tento standard nabízí přehled bezpečnostních doporučení a specifikací systému pro správu bezpečnosti informací.²⁰ Národní strategie informační bezpečnosti ČR, schválená vládou v roce 2005, stanovila priority v této oblasti. Těmi jsou: *„řízení informační bezpečnosti a řízení rizik, znalosti o informační bezpečnosti, národní a mezinárodní spolupráce v oblasti informační bezpečnosti, používání nejlepší praxe v oblasti informační bezpečnosti, ochrana lidských práv a svobod, konkurenceschopnost české ekonomiky.“*²¹

2.2 Informační systémy veřejné správy

K vybudování moderní a efektivní veřejné správy prostřednictvím využití potenciálu moderních informačních technologií tedy, e-governmentu, je třeba uzákonění nástrojů umožňující rychlé a bezpečné předávání dokumentů prostředky výpočetní techniky. Jedním z nich je zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy.

Každý informační systém veřejné správy musí mít oporu v zákoně. Správci informačních systémů veřejné správy jsou ministerstva, jiné správní úřady event. územní samosprávné celky. Legislativa určuje, kterému orgánu je svěřeno vedení příslušné evidence, jak probíhá zpracování dat. Jsou vymezena správní a organizačně technické podmínky pro provoz systému, předávání dat resp. datových zpráv nebo poskytování výpisů z elektronických evidencí, včetně zajištění jejich ochrany. Vše je děláno s cílem minimalizovat informace, které jsou požadovány veřejnou správou po občanech, zejména odstranit situace, kdy jsou data vyžadována vícekrát.

¹⁹ SMEJKAL V. MATES P. *E-government v českém právu*. Praha: Linde 2006. ISBN 80-7201-614-8, strana 68

²⁰ SMEJKAL V. MATES P. *E-government v českém právu*. Praha: Linde 2006. ISBN 80-7201-614-8, strana 84 - 89

²¹ Ministerstvo vnitra ČR [online]. *Národní strategie informační bezpečnosti ČR (NSIB ČR)*, [cit. 25. 10. 2010], dostupné z URL: <<http://www.mvcr.cz>>

Úkoly státní správy na úseku informačních systémů plní Ministerstvo vnitra, které spravuje referenční rozhraní a vytváří a spravuje veřejný informační systém, stanovuje pravidla pro sdílení dat. Mezi tyto činnosti patří i vydávání metodických pokynů pro výkon odborné činnosti, vytváření a rozvoj ISVS. Systémy musí být tvořeny tak, aby informace byly přístupné i pro handicapované osoby.²²

Vzájemné vazby ISVS jsou prováděny nejčastěji dálkovým přístupem do informačního systému prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací a pouze v případě, že systém obdrží ověření shody v souladu s požadavky zákona. Výběr a zavedení příslušných bezpečnostních opatření musí odpovídat minimálním bezpečnostním požadavkům a zároveň zabezpečit veškerá nebezpečí, která mohou být způsobena jednáním lidí či přírodními událostmi. Veškerá data musí být zabezpečena, zejména pokud se týká jejich důvěrnosti, integrity a dostupnosti.²³

2.2.1 Základní informační systém veřejné správy

Potřeba unifikace dat, sjednocení jejich používání a umožnění jejich sdílení různými orgány veřejné správy, směřuje k vytvoření centrálních registrů veřejné správy. Významným krokem k fungování tohoto systému bylo přijetí zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech. Pro vysvětlení jsou zřízeny internetové stránky, kde je možno se dozvědět vše potřebné o tomto systému. Následující informace jsou čerpány z těchto internetových stránek.²⁴

Důležitým prvkem v systému základních registrů je tzv. **referenční údaj**. Jde o údaj, který je přebíráán ze systému základních registrů a v příslušných agendách se využívá jako údaj zaručený, platný a aktuální, bez nutnosti jeho ověření. Úřady budou povinny využívat právě data ze základních registrů a nikoli je vyžadovat po občanovi. V principu tak bude stačit jedna změna v registru, například při změně jména nebo adresy, která se promítne i v ostatních registrech. Základní registry budou celkem čtyři:

- **Registr obyvatel (ROB)** - základní údaje o občanech a cizincích s povolením k pobytu, mezi tyto údaje patří: jméno a příjmení, datum a místo narození a úmrtí a státní občanství

²² Ministerstvo vnitra ČR [online]. *Národní strategie informační bezpečnosti ČR (NSIB ČR)*, [cit. 25. 10. 2010], dostupné z URL: <<http://www.mvcr.cz>>>

²³ SMEJKAL V. MATES P. *E-government v českém právu*. Praha: Linde 2006. ISBN 80-7201-614-8, strana 29 -38

²⁴ Správa základní registrů [online]. [cit. 10. 10. 2010], dostupné z URL: <<http://www.szrcr.cz>>.

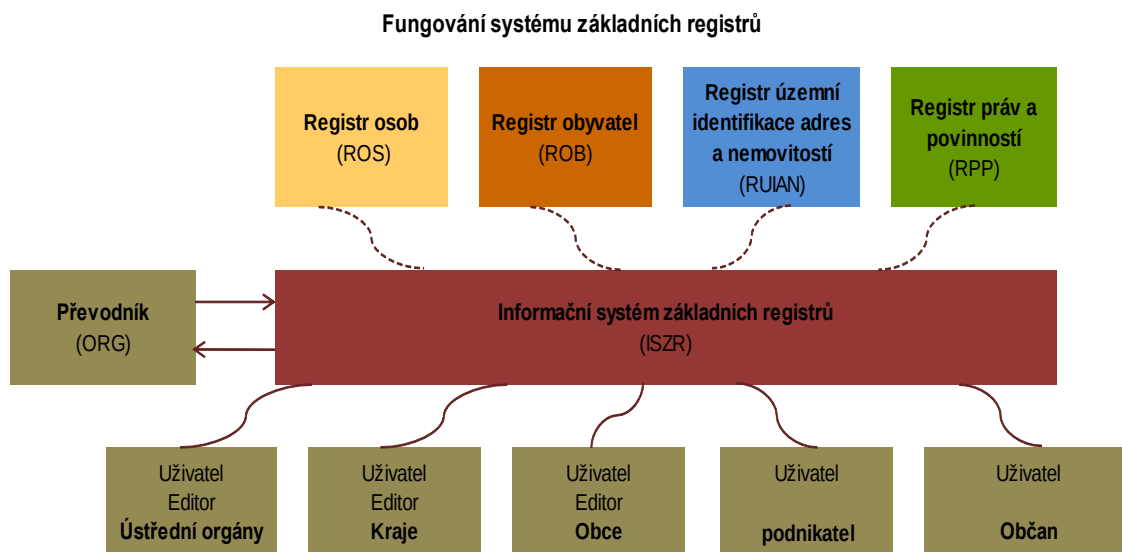
- **Registr práv a povinností (RPP)** - údaje o působnosti orgánů veřejné moci, mj. oprávnění k přístupu k jednotlivým údajům, má sloužit jako garance bezpečné správy dat občanů a subjektů vedených v jednotlivých registrech
- **Registr osob (ROS)** - údaje o právnických osobách, podnikajících fyzických osobách, orgánech veřejné moci i o nekomerčních subjektech
- **Registr územní identifikace, adres a nemovitostí (RUIAN)** - údaje o základních územních a správních prvcích

Tyto základní registry mají fungovat v rámci Informačního systému základních registrů (ISZR). Důležitým prvkem systému bude převodník identifikátorů fyzických osob - tzv. ORG, jež bude v gesci Úřadu pro ochranu osobních údajů. „*ORG bude jedinou institucí, která dokáže přepočítávat agendové identifikátory z jednoho registru pro druhý.*“²⁵ Už tedy nebude možné díky znalosti rodného čísla získat o tomto obyvateři informace prakticky z každého informačního systému veřejné správy, jako to lze nyní.

Následující schéma ukazuje schéma propojení jednotlivých registrů s oprávněnými subjekty. Orgány státní správy event. samosprávy budou mít povinnost pořizovat, udržovat svěřenou část registrů a zároveň využívat příslušná data pro svou činnost. Občanům a podnikatelským subjektům bude umožněno využívat data.

²⁵ Ministerstvo vnitra ČR [online] článek *Základní registry veřejné správy*, [cit. 10. 10. 2010], dostupné z URL: <[http:// www.mvcr.cz](http://www.mvcr.cz)>.

Obrázek 3: Základní registry

Zdroj: Správa základní registrů [online]. [cit. 10. 10. 2010], dostupné z URL:< <http://www.szrcr.cz>>

2.2.2 Informační systémy přístupné dálkovým způsobem

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím upravuje podmínky svobodného přístupu k informacím a určuje základní pravidla pro jejich poskytování. Tento zákon mimo jiné ukládá zveřejňovat informace, které jsou veřejně přístupné „*způsobem umožňujícím dálkový přístup*“, tj. pomocí telekomunikačních zařízení, z nichž nejběžnější je internet. Na své úřední desce musí správní orgán zveřejnit „*adresu podatelny nebo společného technického zařízení*“, ²⁶ které umožňuje dálkový přístup. Některé evidence se stávají veřejně přístupnými právě tím, že je uložena povinnost zveřejňovat informace z nich i způsobem umožňujícím dálkový přístup (např. seznamy středních škol, přehled odcizených občanských průkazů, veřejné sbírky).

Zákon o ISVS také vymezuje kontaktní místa veřejné správy, jejich práva a povinnosti, která nesou označení Český podací ověřovací informační národní terminál známý pod zkratkou Czech POINT. Tyto terminály slouží k vydávání výstupů a ověřených výstupů z informačního systému veřejné správy.

²⁶ Smejkal V. Mates P. E-government v českém právu. Praha: Linde 2006. ISBN 80-7201-614-8, strana. 53

2.2.3 Poskytování údajů mezi orgány veřejné správy

Nejširší okruh orgánů veřejné správy má přístup do evidence obyvatel, který je součástí základních registrů. Pro potřeby daňové správy je např. v § 15a zákona č. 531/1990Sb., o územních finančních orgánech, je stanoveno, že Ministerstvo vnitra poskytuje těmto orgánům pro výkon jejich působnosti „*referenční údaje z registru obyvatel, z informačního systému cizinců, údaje z informačního systému evidence cestovních dokladů.*“ Ministerstvo dopravy poskytuje „*údaje z centrálního registru silničních vozidel.*“ Český úřad zeměměřický a katastrální dává k dispozici údaje ohledně „*zápisů vlastnických a jiných věcných práv.*“ Zákon přesně vymezuje poskytované údaje a jejich rozsah a to způsobem umožňujícím dálkový přístup, zároveň je stanoveno, že „*poskytnuté údaje lze použít jen v rozsahu nezbytném ke splnění daného úkolu.*“

2.3 Elektronické podání a doručování

Elektronické podání, ať se zaručeným elektronickým podpisem nebo bez něj je již běžně používáno. Dne 1. 7. 2009 začal platit zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, kterým bylo umožněno odesílat a doručovat dokumenty prostřednictvím datových schránek (DaT). Tento zákon vymezuje informační systém datových schránek, určuje pravidla pro přístup do datových schránek a technické podmínky. Stanovuje „*právní důsledky dodávání dokumentů, přesně vymezuje pravidla pro autorizovanou konverzi dokumentů.*“ Přípustné formáty, jakými jsou posílány zprávy prostřednictvím DaT, jsou upřesněny ve vyhlášce č. 192/2009 Sb. Forma vyhlášky byla v tomto případě zvolena, protože změnit vyhlášku je jednodušší než změnit zákon.

2.3.1 Elektronická podatelna

Orgány veřejné moci, které přijímají a odesílají datové zprávy s tzv. uznaným elektronickým podpisem, musí provozovat alespoň jednu elektronickou podatelnu. Tato podatelna musí být vybavena náležitým technickým a programovým vybavením pro přijímání a odesílání zpráv prostřednictvím elektronické podatelny.

Pro zajištění provozu elektronické podatelny musí být „zavedena technická, organizační a personální pravidla.“²⁷ Součástí těchto pravidel je i návod na řešení mimořádných událostí, tak aby vždy byla zabezpečena ochrana zpracovávaných dat proti jejich ztrátě, pozměnění a neoprávněnému přístupu. Provádění těchto opatření musí být průběžně kontrolováno. Orgány veřejné moci mají „na své úřední desce zveřejnit informace potřebné k doručování datových zpráv a to včetně způsobu umožňujícího dálkový přístup.“²⁸ Také musí být stanoveno, zda tato „podatelna je určena pro příjem všech datových zpráv nebo jen zpráv určitého obsahu.“ Dále je povinnost zveřejnit „technické parametry nosičů datových zpráv, kontaktní údaje, místo a čas, kde budou tyto nosiče přijímány.“²⁹ Velmi důležité je také zveřejnění, „jak bude potvrzováno přijetí zpráv včetně vzoru zprávy, kterou se doručení potvrzuje.“³⁰

2.3.2 Datové schránky

Datová schránka je v právním řádu od roku 2009 definována jako elektronické úložiště speciálního typu zřízené podle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Je určena k doručování elektronických dokumentů od orgánů veřejné moci a k provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci, dodávání dokumentů fyzických i právnických osob mezi sebou. Datové schránky pracují na podobném principu jako e-mailová schránka. Ze zákona je datová schránka zřízena každému orgánu veřejné moci a právnické osobě. Fyzické osoby a další typy subjektů (exekutoři, advokáti) si mohou nechat datovou schránku bezplatně zřídit. Orgány veřejné moci jsou povinny posílat dokumenty adresátům přednostně do datové schránky, mají-li ji zřízenou, a vzhledem k právní fikci doručení tak mají subjekty, jimž schránka byla zřízena, de facto povinnost si z ní dokumenty vyzvedávat.³¹

Informační systém datových schránek (ISDS) je novým komunikačním systémem mezi orgány veřejné moci a právnickými osobami, mezi orgány veřejné moci a podnikajícími fyzickými osobami, orgány veřejné moci a fyzickými osobami a také mezi orgány veřejné moci navzájem. Zahájením činnosti tohoto systému byl uveden v praxi právní institut elektronických úkonů, který zrovnoprávňuje elektronický dokument s dokumentem

²⁷Vyhláška č. 496/2004 Sb., k elektronickým podatelnám

²⁸Vyhláška č. 496/2004 Sb., k elektronickým podatelnám

²⁹Vyhláška č. 496/2004 Sb., k elektronickým podatelnám

³⁰Vyhláška č. 496/2004 Sb., k elektronickým podatelnám

³¹ zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

papírovým. Právní váha úkonu učiněná prostřednictvím datové schránky je stejná jako u úkonu učiněného písemně do vlastních rukou. Je zaručeno doručení zprávy, za které je považován okamžik, kdy se do své schránky přihlásí oprávněná osoba nebo tzv. fikce doručení, kdy se dokument považuje za doručенý, pokud se adresát do 10 dnů do schránky nepřihlásí. Osoby mající přístup k datové schránce jsou definovány v zákoně, asi nejtýpistiěji jde o statutární zástupce orgánů veřejné moci nebo právnické osoby.³²

Protože stále ještě nastávající situace, kdy je třeba předložit nebo se prokázat papírovým dokumentem, definuje zákon postup při konverzi dokumentů z papírové do elektronické podoby a naopak.

2.3.3 Komunikace veřejné správy s občany

Správné prezentování informací na nejnižší úrovni je velmi důležitým předpokladem dobře fungující veřejné správy jako služby občanům. Vzájemný kontakt má vždy probíhat s nejvyšší mírou slušnosti, porozumění a ochoty, bez jakýchkoli předsudků. Pracovníci veřejné správy by měli mít schopnost efektivní komunikace, asertivity. Umět zvládat krizové situace, mít nebyrokratický přístup, být vstřícní, ochotní. Srozumitelně poskytovat kvalifikované informace a rady. Seznamovat občany s jejich právy a povinnostmi, poskytovat jednoznačné a závazné návody týkající se konkrétních správních agend a činností.

Většina osob, ať již fyzických nebo právnických, při vzájemné komunikaci s veřejnou správou něco požaduje nebo si plní své povinnosti. Tyto činnosti jsou spojeny s celou řadou právních institutů, které jsou nedílnou součástí vzájemných kontaktů. Všechny tyto úkony mají povahu právních úkonů, a aby byly platné, musí mít předepsané náležitosti. Tyto náležitosti upravuje příslušný procesní právní předpis např. správní řád, zákon o správě daní a poplatků, občanský soudní řád. Jako příklad lze uvést nejen klasické podání nebo žádost, ale i např. protokol o ústním jednání, provádění kontrol, doručování dokumentů, překládání důkazů. Protože práce je zaměřena zejména na kontakt daňové správy s nejširší veřejností, jsou zde uvedena specifika upravené správním řádem a zákonem o správě daní poplatků.

³² zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Správní řád

Řízení podle správního řádu lze zahájit na základě žádosti nebo z moci úřední. Řízení je zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. Řízení z moci úřední je zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení účastníkovi řízení, jemuž má být rozhodnutím založeno, změněno či zrušeno právo nebo povinnost, resp. dnem doručení nebo ústním prohlášením. Žádosti nebo jiná podání je možno učinit písemně, ústně do protokolu nebo v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem (ZAREP). Aby byla možnost činit podání prostřednictvím datové zprávy, je zákonem uložena povinnost provozovat elektronickou podatelnu, taktéž samozřejmě všechny orgány veřejné moci povinně mají svou datovou schránku.³³

Zákon o správě a poplatků

Řízení v daňových věcech může být zahájeno buď z podnětu daňového subjektu, nebo jiné osoby zúčastněné na řízení. Řízení je zahájeno dnem, kdy podání došlo příslušnému správci daně, nebo z podnětu správce daně. Podáními v daňových věcech jsou přiznání, hlášení a vyúčtování, které je povinnost odevzdávat na předepsaných tiskopisech. Podání jsou učiněna u místně příslušného správce daně, jednak vyplněním a doručením příslušného formuláře nebo prostřednictvím datové zprávy ve struktuře a tvaru zveřejněném správcem daně.³⁴ Podání mohou být učiněna písemně, ústně do protokolu, za použití jiných přenosových technik nebo prostřednictvím datové zprávy (uvedení poskytovatele certifikačních služeb). Jsou-li použity jiné přenosové techniky, musí být podání do tří dnů po odeslání učiněno znovu písemně resp. ústně do protokolu. K dodržení lhůty postačuje, „*je-li podání učiněno posledním den lhůty u správce daně nebo předáno k doručení poště či doručena čitelná datová zpráva na adresu elektronické podatelny správce daně.*“³⁵ Na požádání musí být přijetí podání potvrzeno. Podání, která jsou činěna datovou zprávou a přijímána na společném technickém zařízení, se potvrzují na tomto technickém zařízení prostřednictvím datové zprávy, kde je uveden i přesný čas přijetí zprávy.

³³ Zákon č. 500/2004 Sb. Správní řád

³⁴ § 21 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění

³⁵ § 14 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění

2.4 Zabezpečení elektronického dokumentu

Platnost elektronických dokumentů se prokazuje pomocí nástrojů, které upravuje zákon č.227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. Tento zákon definuje veškeré pojmy, týkající se této problematiky včetně kontroly povinností stanovených tímto zákonem. Zde je uveden vysvětlení a princip některých z nich.

2.4.1 Elektronický podpis

Elektronický podpis je možno využít všude tam, kde je potřebný vlastnoruční podpis. Podpis slouží k doložení skutečnosti, že určitá osoba projevila svoji vůli, popřípadě že se osoba nacházela na určitém místě, popř. že stvrzuje platnost dokumentu, který podepsala. Vlastnoruční podpis je výsledkem uplatnění návyku a relativně stálého písemného projevu člověka. Elektronický podpis neboli digitální podpis nemá nic společného s digitalizovaným podpisem nebo skenovaným podpisem, ale jsou to údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které umožňují ověření totožnosti podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě.

Zaručený elektronický podpis připojuje data k dokumentu, která jsou vytvořena zvláštním postupem pomocí šifrovacích algoritmů. Podepisování dokumentů využívá asymetrického šifrování, kdy při podepisování se použije privátní klíč a při ověřování veřejný klíč. Šifrováním je velmi náročné na výkon počítače a současně se zvětšuje velikost souboru, proto při podepisování se tato šifra redukuje na reprezentaci tohoto čísla o stanovené pevné délce pomocí tzv. hashování.³⁶

Proces podepsání dokumentu začíná tím, že se vypočte bezpečným kryptografickým jednocestným algoritmem (hashovací funkcí) otisk dokumentu, tzv. hash hodnota. Tato hodnota představuje datový řetězec pevné délky, který jednoznačně charakterizuje text dokumentu. Pokud by se v tomto dokumentu změnil byt jeden znak, došlo by ke změně hash hodnoty. Tato hash hodnota se pak zašifruje pomocí asymetrické kryptografie soukromým klíčem podepisujícího. Výsledkem je pak elektronický podpis, který spolu s původním textem tvoří elektronicky podepsaný dokument. Příjemce dešifruje přijatý elektronický podpis veřejným klíčem podepisujícího, pak svými prostředky vypočte

³⁶ SMEJKAL V. MATES P. *E-government v českém právu*. Praha: Linde 2006. ISBN 80-7201-614-8.
strana 123 - 140

dohodnutým jednocestným hashovacím algoritmem hash hodnotu dokumentu a srovná jej s hash hodnotou dokumentu, jehož šifra byla k dokumentu připojena. Pokud jsou obě hash hodnoty stejné, je dokument považován za autentický s nemodifikovaným obsahem. Veřejný a soukromý klíč jsou voleny tak, že podpis zakódovaný jedním klíčem je možné dekodovat pouze druhým klíčem a naopak. To, že použitý veřejný klíč je klíčem podepisujícího a je platný, potvrzuje takzvaný certifikát (v případě zaručeného elektronického podpisu kvalifikovaný certifikát), vydaný a elektronicky podepsaný (kvalifikovanou) certifikační autoritou.³⁷

2.4.2 Elektronická značka

Značku lze přirovnat k otisku úředního razítka. Elektronická značka naplňuje definiční znaky podpisu, ale je vytvářena automaticky pomocí stroje a navíc ho může využívat nejen fyzická osoba, jako je tomu v případě elektronického podpisu, ale také osoba právnická nebo organizační složka státu. Využití elektronické značky je omezeno, neboť označení datové zprávy elektronickou značkou není zárukou toho, že se osoba, jíž byla zpráva doručena, seznámila s jejím obsahem. U některých elektronicky činěných úkonů orgánů veřejné moci nejsou zaručené elektronické podpisy vhodné. Jde především o vydávání výpisů z databází (např. z katastru nemovitostí), potvrzování přijetí datových zpráv, elektronického celního řízení a podobně. Elektronická značka splňuje takové náležitosti, že ji lze použít pro automatizované označování úředních písemností. Označující osoba zodpovídá za to, že zařízení i bez další kontroly označí právě ty datové zprávy, které jsou k označení zvoleny. Označující osoba také musí zajistit ochranu svých prostředků pro vytváření značek proti neoprávněné změně a musí zabezpečit, aby jí v případě, že k neoprávněné změně přece jen dojde, byla taková změna zřejmá.³⁸

2.4.3 Časové razítko

Elektronicky podepsaný dokument nebo označený elektronickou značkou lze opatřit časovým razítkem. Toto časové razítko obdržíme, pokud do žádosti zaslané autoritě časového razítka uvedeme jako vstupní data otisk (hash hodnotu) daného dokumentu. Poté trojice dokument, časové razítko a elektronický podpis (elektronická značka) uvádí

³⁷ SMEJKAL V. MATES P. *E-government v českém právu*. Praha: Linde 2006. ISBN 80-7201-614-8, strana 123 - 140

³⁸ SMEJKAL V. MATES P. *E-government v českém právu*. Praha: Linde 2006. ISBN 80-7201-614-8, strana 151

do souvislosti nejen dokument a osobu, která ho podepsala (označila), ale i časový okamžik, před kterým dokument zaručeně existoval. Časové razítko (time stamp) je datová zpráva, kterou vydala autorita časových razítek a která důvěryhodným způsobem přiřazuje aktuální časový údaj k digitálnímu dokumentu a zaručuje, že uvedená data v elektronické podobě existovala před daným časovým okamžikem. Konkrétní časový údaj může být významný například při podávání daňového přiznání. Autorita časových razítek působí jako tzv. důvěryhodná třetí strana (Trusted Third Party TTP). Podepisuje každé časové razítko svým soukromým klíčem a musí splňovat předepsané požadavky. Časový údaj uvedený v časovém razítku je UTC (Coordinated Universal Time), aby se předešlo problematice časových zón. Časové razítko je tedy elektronickým důkazem o existenci určitého dokumentu v daném čase.³⁹

2.4.4 Certifikační autority

Certifikační autorita funguje jako **důvěryhodná třetí strana**. Důvěryhodnost těchto elektronických nástrojů vyplývá z použité podepisovací a ověřovací metody, spolehlivosti poskytovatele certifikačních služeb. Poskytovatel certifikačních služeb „*zaručuje pravost veřejného klíče*“ resp. jeho propojení na konkrétní fyzickou osobu. Certifikační autorita tedy „*vystavuje a ověřuje certifikáty*“, aby mohla plnit tuto funkci, musí splňovat požadavky zákona o elektronickém podpisu. Udělení příslušného oprávnění a plnění podmínek jejich dodržování provádí Ministerstvo vnitra.⁴⁰

³⁹ SMEJKAL V. MATES P. *E-government v českém právu*. Praha: Linde 2006. ISBN 80-7201-614-8, strana 153

⁴⁰ SMEJKAL V. MATES P. *E-government v českém právu*. Praha: Linde 2006. ISBN 80-7201-614-8, strana 141 - 144

3. Vývoj elektronické komunikace v daňovém řízení

Procesní stránku správy daní upravuje zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění (ZSDP). Daňové řízení je soubor úkonů, jehož cílem je výběr daní tak, aby nedošlo ke krácení daňových příjmů, daň byla správně stanovena a včas vybrána. Samotná správa daní je prováděna správci daně v rámci daňového řízení. Pojem **daň** je dle tohoto zákona definován jako „*daně, poplatky, odvody, zálohy na tyto příjmy a odvody za porušení rozpočtové kázně, které jsou příjmem státního rozpočtu, rozpočtů územních samosprávných celků, státních fondů nebo Národního fondu.*“⁴¹ Daňové řízení směřuje k vydávání individuálních správních aktů, k jejich přezkoumání, případně k jejich nucenému výkonu.

Daňové řízení může být dle § 21 odst. 1 ZSDP zahájeno dvěma způsoby. První způsob je ze strany daňového subjektu (případně jiné osoby zúčastněné na řízení), kdy „*řízení je zahájeno dnem doručení podání správci daně.*“ Další možností je zahájení řízení z podnětu správce daně a to „*dnem, kdy byl daňový subjekt vyrozuměn o úkonu správce daně učiněném vůči němu.*“ Nejběžnější způsob zahájení daňového řízení je podání daňového přiznání, které musí být podáno „*na předepsaném tiskopise, na počítačových sestavách s uspořádáním totožným, jako má předepsaný tiskopis, datovou zprávou ve struktuře a tvaru zveřejněném správcem daně, která je opatřena zaručeným elektronickým podpisem, nebo která je odeslána prostřednictvím datové schránky.*“⁴²

Finanční úřady používají jako podporu pro zpracování dat souvisejících s daňovým řízením již od svého počátku aplikaci Automatizovaný daňový informační systém (ADIS). Jde o jednotnou technickou infrastrukturu s celorepublikovou působností, která se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových přiznání jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností potřebných pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní, převod finančních prostředků oprávněným příjemcům a z modulů nezbytné systémové podpory. Samozřejmostí je podpora služeb Daňového portálu a propojení aplikace pro elektronické zpracování písemností na Internetu české daňové správy jako přijímání, odesílání a další zpracování zpráv podaných nebo odesílaných prostřednictvím Datové schránky. Nezbytnou samozřejmostí je každoroční zpracování legislativních změn nejen v oblasti daňových zákonů, ale i změn ostatní legislativy, které správu daní ovlivňují.

⁴¹ § 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění

⁴² § 21 zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění

Ministerstvo financí resp. Daňová správa začala s využíváním internetu jako informačního a komunikačního prostředku již před rokem 2000. V oblasti správy daní se pracuje s velkým množstvím dat, která jsou určitým způsobem standardizovaná. Začala se připravovat a postupně zveřejňovat jednotlivá podání. Postupný vývoj těchto možností lze nalézt v příslušných novelizacích zákonů nebo ve zprávách o činnosti České daňové správy v letech 2000 - 2009, z těchto materiálů jsou získány podklady pro tuto práci. Současný stav je plně k dispozici na internetových stránkách daňové správy.

Pro podávání nejběžnějších formulářů správcům daně je postupně zaváděna aplikace Elektronické zpracování písemností pro daňovou správu (EPO). Zpočátku se jednalo se o webové řešení klientské aplikace, kdy všechna data a programy se nacházela na PC uživatele a zde také byly spouštěny a to až po jejich stažení na tento počítač. Tento systém umožňuje práci v on-line i off-line režimu a samozřejmě vyžaduje určitou základní konfiguraci PC jak softwarovou, tak hardwarovou. Aplikace EPO obsahuje i ověření výkonu a nastavení PC a je schopna doporučit změnu nastavení. V programu jsou zabudovány i kontrolní mechanismy zaručující formální správnost daného přiznání, tak aby se minimalizovala možná pochybení.

3.1 Podání na technickém nosiči dat

Jako první počín bylo v roce 1999 umožněno, novelizací § 15 zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, podat daňové přiznání na daň silnicí na technickém nosiči dat (disketě). Byly určeny podmínky, za kterých lze podat toto přiznání a bylo připraveno programové vybavení dostupné a průběžně aktualizované na internetové adrese Ministerstva financí. Programové vybavení umožnilo vytvořit samostatný datový soubor, který obsahoval „Přiznání k dani silniční na technickém nosiči dat“. Dále byla stanovena zkrácená forma tiskopisu, která je tiskovým výstupem tohoto programu (**e-tiskopis**).

V roce **2000** byla tato možnost rozšířena pro daňové přiznání k dani z nemovitostí a současně začal rozvoj projektu na řešení přijímání daňových přiznání po Internetu. V roce 2001 došlo k rozšíření a úpravě služeb při podávání těchto přiznání a v souvislosti s tím se přešlo na novou formu otevřených vstupních/výstupních souborů ve formátu XML. Aplikace se dále rozšířila o číselníky, které souvisejí s vlastním podáním a které jej současně usnadňují. Jde zejména u daně silniční o sazby na jednotlivých kategoriích aut, u daně z nemovitostí o ceny půdy, či koeficienty jednotlivých obcí.

3.2 Podání učiněná prostřednictvím internetu

V roce **2002** daňová správa uvedla do provozu aplikaci Elektronické zpracování písemností pro daňovou správu. Podmínky pro realizaci tohoto systému a zavedení nových služeb daňové správy byly umožněny novelizací zákona č. 337/1992 Sb., ZSDP účinné ode dne 1. 1. 2001, který v § 21 nově definuje formu elektronického podávání pro daňovou správu a dále pojem společné technické zařízení správce daně, na které jsou elektronická podávání přijímána. Vznik tohoto systému byl i nepřímě podpořen přijetím zákona 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a následné zahájení činnosti akreditovaných poskytovatelů certifikačních služeb dle tohoto zákona.

Mezi prvními možnostmi posílání daňového přiznání touto formou bylo nejen přiznání k dani silniční a k dani z nemovitostí, ale také k dani z přidané hodnoty a oznámení dle § 34 ZSDP – součinnost třetích osob. V tomto období bylo nutno podání zaslaná prostřednictvím internetu poslat bez zaručeného elektronického podpisu a následně do tří dnů doručit na příslušný finanční úřad vlastnoručně podepsaný e-tiskopis (viz příloha č. 1). Pokud se týká dalších oblastí, vznikla aplikační podpora národního uzlu VIES (VAT informatik exchange systém = systém pro výměnu informací mezi členskými státy EU v oblasti DPH).

V roce **2003** zahájily činnosti certifikační autority, které poskytují kvalifikované certifikáty a tím byla dána možnost zasílat podání plně elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem. Novelizací ZSDP platnou od 1. 1. 2003 (444/2005 Sb.) toto podání již lze učinit i prostřednictvím datové zprávy opatřené zaručeným elektronickým podpisem ve struktuře a tvaru zveřejněném správcem daně. V říjnu je aplikace rozšířena o možnost odeslat Obecné podání např. žádost, odvolání. Dalšími opatřeními byla vytvořena možnost odesílat podání přímo z programů třetích stran zejména zpracovávajících účetnictví, tak aby výstup vyhovoval podmínkám stanoveným ministerstvem financí. Zároveň je stanoveno, že *„ten, kdo činí podání v elektronické podobě a podepisuje jej podle zvláštního předpisu, uvede současně poskytovatele certifikačních služeb, který jeho certifikát vydal a vede jeho evidenci nebo certifikát připojí k podání. Přijetí podání učiněného prostřednictvím datové zprávy na společném technickém zařízení správce daně se potvrzuje tímto technickým zařízením rovněž prostřednictvím datové zprávy s identifikací technického zařízení, na kterém bylo*

*podání přijato, včetně uvedení časového údaje o přijetí.*⁴³ Tyto skutečnosti umožňují přesně identifikovat osobu zasílající podání a následně ověřit, zda se jedná o osobu oprávněnou k tomuto úkonu bez požadavku na doplňující papírovou formu potvrzení.

S ohledem na skutečnost, že aplikace EPO v této době uměla pracovat pouze v prostředí Internet Explorer od Microsoftu, byla v roce **2004** rozšířena možnost zpracování souborů, včetně jejich podepsání ZAREP a odeslání na Společné technické zařízení správců daně také v alternativních prohlížečích jako Mozilla, Firefox, Netscape. Možnost podání byla opět rozšířena a to o přiznání k dani z příjmu právnických osob, fyzických osob, souhrnného hlášení VIES.

V rámci jednotlivých vývojových etap se v letech **2002 -2007** zaváděla nová podání, zapracovávaly se úpravy aplikace zejména z důvodu legislativních změn, prováděly se úpravy zlepšující komfort uživatelů a rozšiřování klientského přístupu k veřejnosti. Od března roku 2007 přibyla možnost přiložit přílohu v elektronické podobě o maximální velikosti 2 MB. Přílohy jsou rozlišovány na obecné a předepsané. Obecnou přílohou je předem nespecifikovaná příloha (poplatník může k datové zprávě přiložit jednu nebo více doplňujících elektronických příloh). U předepsané přílohy je navíc dopředu (v rámci konkrétní písemnosti) určený název přílohy a může být určený i formát souboru např. u Přiznání k dani z příjmu právnických osob jde o účetní uzávěrku. Soubory přiložené k podání jsou nedílnou součástí datové zprávy a v případě použití elektronického podpisu jsou podepsány odesílatelem zprávy společně s datovou zprávou.

Aplikace EPO je dále rozšířena o vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků, hlášení platebního zprostředkovatele podle § 38 f) zákona č. 586/1992 Sb., písemnosti týkajících se používání daňové informační schránky, formulář plná moc.

V této době také dále dochází k propojování IS daňové a celní správy. Je umožněno získávání on-line informací o přeplacích/nedoplatecích evidovaných u jiných FÚ případně formou nahlížení do IS databáze celních úřadů. Do aplikace ADIS je implementován insolvenční zákon, je řešeno a rozšiřováno aplikační rozhraní na registry státní správy. V oblasti mezinárodní spolupráce začala probíhat výměna informací o příjmech úrokového charakteru daňových residentů, plynoucích z jiných států EU. Pokud se týká zpracování dat

⁴³ § 21 odstavec 7 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění

katastru nemovitostí a jejich návaznosti na daň z převodu nemovitostí, darovací nebo dědickou bylo zastaveno posílání listinných informací o vkladech do katastru nemovitostí a daňová správa postupně přešla na využívání a zpracování elektronických dat. Nevýhodou tohoto systému je, že se vyměňují data o účastnících řízení bez konkrétních údajů, které jsou potřebné pro správné stanovení daně. Poplatníci této daně tedy musí na příslušný FÚ doručit spolu s přiznáním buď originál, nebo ověřenou kopii nabývacího titulu.

3.3 Služby Daňového portálu

Jako velmi zásadní moment v rámci elektronické komunikace se správci daně, lze považovat realizaci projektu **Daňového portálu**, který se stal základní aplikací pro elektronickou komunikaci s daňovou správou. Od října 2006 je zpřístupněn v ostrém provozu a česká daňová správa tímto zavedla možnost získávání informací z daňového řízení (vedených i Celní správou) pro nejširší veřejnost bez nutnosti navštívit příslušný úřad. Tato aplikace nabízí služby veřejné a neveřejné. Elektronické poskytování informací je upraveno v § 34d ZSDP, kdy správce daně je „*oprávněn poskytovat informace shromažďované ve spisu a na osobním daňovém účtu, prostřednictvím dálkového přístupu v rozsahu a členění, v jaké jsou tyto informace soustředěny v daňové informační schránce uživatele na společném technickém zařízení správců daně.*“⁴⁴

Veřejné služby jsou běžně přístupné nejširší veřejnosti, kdy stačí pouze připojení k Internetu. Jde zejména o elektronická podání pro daňovou správu včetně zjištění stavu zpracování elektronického podání a možnost získat údaje z registru plátců DPH. Neveřejná část je přístupná pouze za podmínky identifikace uživatele, protože uživatelem může být pouze osoba oprávněná k tomu, aby získala údaje vedené o subjektu v informačním systému daňové správy. Přístup je umožněn pouze těm, kteří se identifikují certifikátem vydaným akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb. Uživatel se může do neveřejné části portálu přihlásit jakýmkoliv svým certifikátem, který obsahuje IK MPSV (Identifikátor Klienta MPSV), tento identifikátor je pro každou fyzickou osobu unikátní a identita uživatele se z něj odvodí. Elektronické služby Daňového portálu přinášejí uživatelům, tj. všem daňovým subjektům či jejich zástupcům důležité informace on-line bez nutnosti navštívit finanční úřad. Tyto informace jsou poskytovány prostřednictvím Daňové informační schránky (DIS).

⁴⁴ § 34 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění

Daňová informační schránka obsahuje informace z daňového řízení a zřizuje se na žádost uživatele. Přístup k poskytovaným informacím je umožněn fyzické osobě, která je daňovým subjektem nebo která je oprávněna jménem daňového subjektu, popřípadě za daňový subjekt jednat. Jak vyplývá z předchozího, ke zřízení přístupu je nutné, aby osoba požadující přístup vlastnila kvalifikovaný certifikát. V první fázi byly zpřístupněny tyto služby: nahlížení na osobní daňový účet a využívání všech služeb elektronického podávání písemností.

V roce **2007** aplikace EPO, mimo skutečnost, že reaguje na legislativní změny a dále je upravováno uživatelské prostředí, rozšířila možnost doplnit podání přílohami v elektronické podobě ve formátu DOC, XLS, PDF, JPG, TXT, RTF, včetně jeho zaslání v komprimovaném tvaru .zip, kdy velikost takto zasílaných souborů je omezena max. 2 MB. Také Daňový portál rozšířil své služby o Osobní daňový kalendář, Přehled písemností a služba Stavby a obraty osobních daňových účtů je rozšířena o podrobnější informace. Dále je zde zprovozněno elektronické předávání výzev k součinnosti bankám dle § 34 ZSDP.

Opětovné rozšíření služeb Daňového portálu v roce **2008** o další informace, které mají vztah k osobnímu daňovému účtu, jmenovitě posečkání a prominutí daně, informace o účinnostech registrace, evidovaných účtech daňového subjektu a jeho adresách, rozšíření komunikace finančních úřadů s bankami. Další zapracování legislativy a vylepšování uživatelského prostředí se projevuje i v rozšíření služeb s možností doručení datové zprávy opatřené ZAREP, která je daňovým subjektem odesílána přímo z programů třetích stran. Nyní je možné přikládat soubory, jako přílohu podání v maximální velikosti 4 MB.

Zcela novou položkou elektronických podání se stala elektronická podání jednotných registračních formulářů (JRF) a jejich změn podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, podávaná prostřednictvím živnostenských úřadů. Tyto jsou předávány centrálně v elektronické podobě od 1. 7. 2008. V systému ADIS byly provedeny úpravy pro zpracování a přebírání dat z registru živnostenského podnikání podle novely živnostenského zákona č. 130/2008 Sb. Jednotný registrační formulář nahrazuje různé typy podání, která podnikající osoba musí povinně učinit na živnostenském, finančním úřadě, příslušné správě sociální zabezpečení, úřadu práce, zdravotní pojišťovně. Podnikající osoba jej vyplní a odevzdá na jednom z centrálních registračních míst (CRM). Úřady si informace předají mezi sebou a konkrétně finanční úřad následně provede registraci daňového subjektu k příslušným daním a vystaví osvědčení o registraci. Předání těchto informací probíhá

klasicky papírovou formou nebo elektronicky. V každém případě finanční úřad ověřuje všechny informace a až po té vystavuje osvědčení o registraci.

V tomto roce 2008 se postupně začíná zavádět nová forma řešení přístupu tzv. serverová varianta, kdy zpracování probíhá přímo na serveru MF. Zavádí se pojem EPO1 – původní řešení a EPO2 – serverové řešení. Tento nový způsob znamená, že převažující část běhu programů probíhá na severu poskytovatele služby a na PC uživatele jen nezbytná část. Pracuje se s formuláři a s číselníky umístěnými na serveru. Významným přínosem této varianty je menší nezávislost konfigurace klientského PC, a také možnost přidávat přílohy ve velikosti 4 MB. Tyto nové formuláře nesou označení „EPO2-novinka“.

V roce **2009** měl nejdůležitější vliv na rozvoj elektronické komunikace zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. V souladu s tímto zákonem byla provedena i novela zákona ZSDP, která od 1. 7. 2009, která uvádí, že *„podání lze učinit i datovou zprávou ve struktuře a tvaru zveřejněném správcem daně, která je opatřena zaručeným elektronickým podpisem, nebo která je odeslána prostřednictvím datové schránky.“* Do aplikace EPO byla zapracována možnost odeslat zde vytvořený soubor s podáním přímo do datové schránky příslušného FÚ. Současně se zveřejněním formulářů byly na Daňovém portálu zveřejněny i nové struktury XML souborů, včetně schéma XSD. Tyto informace jsou důležité zejména pro tvorbu a úpravu programů třetích stran, na kterých je zpracováváno účetnictví, aby výstupy přesně odpovídaly požadavkům daňové správy.

Na Daňovém portálu v aplikaci EPO jsou v souladu s novelami příslušných zákonů zveřejněny nové formuláře například: Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmu fyzických/právnických osob, Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků, Podání žádosti o přidělení přístupu do Aplikace pro vracení daně z přidané hodnoty plátcům v jiných členských státech. Pro systém VAT Refund (Vracení DPH plátcům v jiných členských zemích) byla vytvořena internetová aplikace, která umožňuje tuzemským plátcům podat žádost o vrácení DPH do jiného členského státu EU. Je umožněno také automatizované přebírání dat z Insolvenčního rejstříku a nahrávání do insolvenční platformy aplikace ADIS na finančních úřadech.

Jak se vše v letech 2000 až 2009 vyvíjelo v konkrétních počtech podání, ať už podaných se ZAREP nebo bez něj, ukazuje následující tabulka. V roce 2002 je zde uveden pouze

celkový součet, protože aplikace EPO ještě neměla podporu pro podání přes internet a jednotlivé subjekty tedy přinášely diskety s podáním přímo na svůj místně příslušný úřad a statistika se sledovala pouze celková.

Tabulka 3: Počet elektronických podání

Počet elektronických podání v letech 2000 - 2009

Počty elektronických podání		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Daň z nemovitostí	1)		460	396	703	961	1 264	1 813	2 308
	2)		325	374	1 070	1 257	1 621	2 332	2 001
	3)		785	770	1 773	2 218	2 885	4 145	4 309
Daň z přidané hodnoty	1)		3 353	10 160	26 965	53 122	77 342	102 777	134 256
	2)		1 773	3 361	4 742	5 410	7 010	7 777	10 673
	3)		5126	13521	31 707	58 532	84 352	110 554	144 929
Souhrnné hlášení VIES	1)			291	1 410	2 931	4 615	6 224	8 246
	2)			121	325	414	456	498	714
	3)			412	1 735	3 345	5 071	6 722	8 960
Daň silniční	1)		14	899	2 185	4 830	7 577	10 123	12 561
	2)		789	901	1 077	1 671	1 459	1 634	1 690
	3)		803	1800	3 262	6 501	9 036	11 757	14 251
Daň z příjmů FO	1)			172	1 495	3 105	5 573	8 217	10 454
	2)			21	1 009	2 149	3 619	5 628	4 858
	3)			193	2 504	5 254	9 192	13 845	15 312
Daň z příjmů PO	1)			182	1 243	2 613	4 670	6 674	9 314
	2)			24	260	289	411	554	716
	3)			206	1 503	2 902	5 081	7 228	10 030
Oznámení dle § 34 ZSDP	1)		0	4	83	80	158	172	201
	2)		71	13	26	40	68	70	85
	3)		71	17	109	120	226	242	286
Obecná podání	1)=3)		233	3 286	6 385	12 473	17 196	24 561	34 200
Hlášení platebního zprostředkovatele	1)					50	134	133	106
	2)				-	116	123	59	58
	3)					166	257	192	164
Vyúčtování daně z příjmů FO ze závislé činnosti a z funkčních požitků	1)					1 158	2 736	4 188	5 755
	2)				-	112	387	530	536
	3)					1 270	3 123	4 718	6 291
Daňová informační schránka	1)=3)				-	5 243	5 625	6 110	7 034
Daňový portál služby	1)=3)				-	4 842	5 225	6 148	7 131
Podání státních orgánů a bank	1)=3)				-	-	-	2 740	9 139
Žádost o přístup do aplikace pro vracení daně v rámci EÚ	1)=3)				-	-	-	-	12
Daň vybíraná srážkou	1)								1
	2)				-	-	-	-	-
	3)								1
Celkem	1)		3827	12104	40 469	91 408	132 115	179 880	240 718
	2)		2958	4971	8 509	11 458	15 154	19 082	21 331
	3)	311	7018	16919	48 978	102 866	147 269	198 962	262 049

vysvětlivky: 1) ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem

2) Elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu

3) Celkem

Zdroj: Ministerstvo financí ČR [online]. *Zprávy o činnosti daňové správy v letech 1999 - 2009*, archiv, výsledky činností, [cit. 20. 9. 2010].

3.4 Novinky roku 2010

Od ledna **2010** jsou k dispozici na hlavní stránce internetových stránek české daňové správy (<http://cds.mfcr.cz>) interaktivní formuláře daňových přiznání, která jsou postupně v průběhu roku rozšiřována o další typy přiznání. Tyto formuláře, ve formátu PDF, jsou určeny pro daňové poplatníky, kteří nechtějí zaslat daňové přiznání elektronicky. Je možné je na počítači vyplnit a vytisknout. Ve srovnání s běžným tiskopisem daňového přiznání je tento formulář navíc opatřen čárovým kódem, který umožní české daňové správě načíst údaje z daňového přiznání do příslušného systému a tím zrychlit proces zpracování (na FÚ, ale dosud nejsou příslušná zařízení pro načtení těchto přiznání).

Rozvoj možností elektronicky komunikovat s FÚ byl v tomto roce velmi ovlivněn spuštěním systému Datových schránek, z tohoto důvodu byla věnována pozornost správné funkčnosti oboustranné komunikace prostřednictvím Datových schránek, zejména její implementací s IS ADIS. Protože se jedná o stávající stav, celkové zhodnocení možností a přínosů nebo nedostatků těchto možností bude provedeno v následující kapitole.

4. Elektronické služby daňové správy

Klienti finančních úřadů mohli využívat pro splnění svých povinností vůči daňové správě v roce 2010 následující informace a služby. Na internetových stránkách České daňové správy (www.cds.mfcr.cz), jsou zveřejňovány informace, které se týkají daňového řízení, jako např.:

- pokyny řady D, metodická sdělení, vysvětlení či návody jak postupovat v různých situacích (povodně, nálezy z kontrol)
- daňové tiskopisy – všechny vzory. V roce 2010 byla nabídka rozšířena o interaktivní formuláře ve formátu PDF, které je možno na počítači vyplnit, vytisknout a doručit na příslušný finanční úřad. V těchto interaktivních formulářích jsou zvýrazněné kolonky určené k vyplnění, je prováděna formální správnost a úplnost vyplněných údajů. Tento formulář není určen pro odeslání datovou schránkou
- daňový kalendář - termíny pro podání DAP, termíny pro placení daní
- registry a databáze – vysvětlení popř. odkazy na příslušné databáze, které MF nebo ČDS nespravuje, ale využívá je
- je možno se přihlásit k pravidelnému odebírání novinek z ČDS prostřednictvím e-mailu - služba newsletter, zvolit si oblasti, které klienta zajímají. Novinky upozorňují na článek nebo zprávu, na splatnost jednotlivých druhů daní, termíny podání DAP
- úřední desky finančních úřadů a dražby finančních úřadů

4.1 Výměna dat mezi orgány veřejné správy

Daňová správa využívá přístup k registrům a databázím, které potřebuje pro svou činnost. Jde o informace, které slouží jako základní registrační údaje fyzických a právnických osob, informace o jejich sídle, vlastnických poměrech, vazbách k ostatním subjektům. Část z těchto údajů získává daňová správa přímo od samotných daňových poplatníků nebo institucí, které jsou ze zákona povinny informace oznamovat a předávají je k dalšímu využití. Tyto také sama spravuje a případně údaje z nich poskytuje dalším oprávněným subjektům (např. registr plátců DPH). Dále pro ověření takto získaných údajů a hlavně z důvodu kontroly stanovení a vyměření daně využívá i informací a databází, které jsou spravovány jinými státními orgány a má k nim umožněn přístup.

4.1.1 Registry spravované přímo Ministerstvem financí

Resort Ministerstva financí spravuje tyto registry:

Registr plátců DPH

Registr plátců spotřebních daní

Administrativní registr ekonomických subjektů (ARES) - informační systém, který umožňuje vyhledávání nad ekonomickými subjekty registrovanými v České republice

Centrální evidence dotací z rozpočtu (CEDR) - informace o poskytnutých účelových dotacích ze státního rozpočtu, které tvoří dílčí část rozpočtu jednotlivých rozpočtových kapitol, evidované v Centrálním registru dotací (IS CEDR III). Dále jsou prezentována data z agentury SAPARD, z MSSF a z ISPROFIN. Data jsou pořízena poskytovateli dotací (resorty, agentury) a předána Ministerstvu financí. Zde dochází k jejich zpracování a uložení do datového skladu a dále pak využívána pro kontrolní a evidenční činnost územních finančních orgánů.

4.1.2 Registry a databáze ostatních státních institucí

Registr obyvatel (REO) - přístup pracovníků finančních úřadů k údajům z okresního registru obyvatel je umožněn prostřednictvím aplikace ADIS; data z tohoto registru jsou součástí databáze ADIS a jsou pravidelně měsíčně aktualizována. Vybraní pracovníci, na FÚ v Č. Krumlově konkrétně pět osob, mají přístup do Centrální evidence obyvatel (CEO). Tento přístup je umožněn prostřednictvím zabezpečeného připojení pomocí internetu (SSL protokol), přímo Ministerstvem vnitra jsou oprávněným osobám vydávány přihlašovací údaje. Údaje slouží ke kontrole správnosti při registraci daňových subjektů nebo při změně jejich bydliště, kdy se současně mění i místní příslušnost k finančnímu úřadu.

Katastr nemovitostí spravuje Český úřad zeměměřický a katastrální – obdobně jako u registru obyvatel je přístup pomocí aplikace ADIS a tato data jsou taktéž pravidelně aktualizována. Údaje o vlastnictví nemovitostí v územní působnosti FÚ jsou součástí aplikace ADIS a využívána jsou pro správu daně z nemovitostí. Pravidelná aktualizace dat

je dále podkladem pro daň z převodu nemovitostí, darovací daň, ev. dědickou daň, viz odd. 3.2.

Obchodní rejstřík (www.justice.cz) spravuje Ministerstvo spravedlnosti ČR. Poskytuje informace nejen o právnických osobách a jejich zástupcích, ale i soudních znalcích a tlumočnících.

Registr živnostenského podnikání (www.rzp.cz) – Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Zde jsou shromažďována data ze živnostenských úřadů a registr poskytuje informace o vydaných živnostenských listech. Informace z těchto i z dalších registrů využívá daňová správa ve stejném rozsahu jako ostatní subjekty.

4.2 Daňový portál

Jak již bylo uvedeno dříve, je Daňový portál základní aplikací určenou pro elektronickou komunikaci daňových subjektů s daňovou správou. Provoz personalizovaných služeb pro daňový subjekt na Internetu se snaží komplexně pokrýt nejen elektronickou analogii současného písemného styku daňových subjektů se správcem daně, ale rozšiřuje dostupnost všech důležitých údajů vztahujících se k daňovému řízení přímo na Internetu. S aplikacemi je možné pracovat za určitých technických podmínek. Pro ověření správného nastavení PC je možno použít Kontrolu nastavení počítače. Pokud si někdo neví rady s používáním aplikace nebo něco není plně funkční je možno problém zkusit vyřešit pomocí odkazu E-podpora. Zde lze nalézt odpovědi na časté dotazy, návody pro práci v EPO, a jde také možnost zadat nový dotaz a požádat o řešení problému.

V současnosti nabízí pět veřejných a neveřejných služeb. Veřejné služby jsou přístupné jakémukoli uživateli internetu. U neveřejných služeb Daňového portálu, které pracují s reálnými údaji jednotlivých finančních úřadů, je nutné dbát na dodržení bezpečnosti přístupu k těmto údajům. Přístup je umožněn pouze uživatelům, kteří se identifikují prostřednictvím kvalifikovaného certifikátu občana.

4.2.1 Veřejně přístupné služby Daňového portálu

Nejvíce využívanou službou jsou určitě **Elektronická podání pro daňovou správu**, která v současnosti umožňují on-line vyplňování 27 interaktivních formulářů. Aplikace obsahuje návod s praktickými ukázkami, jak postupovat při vyplňování tiskopisů, kontrole již

vytvořených souborů, jejich odesílání, uložení souboru na PC. Tuto aplikaci je možno použít k odeslání podání se zaručeným elektronickým podpisem i bez něj nebo jen k vytvoření a vytištění příslušného tiskopisu. Jde o „inteligentní“ elektronické formuláře zejména u daňových přiznání, kdy program je vybaven příslušnými číselníky a kontrolou vložených údajů a na případné chyby upozorní. Rozpracovanou písemnost si lze uložit do svého vlastní úložiště (flashdisk, PC...) a později načíst a dokončit. Po vyplnění písemnosti namísto jejího odeslání je možné zvolit „Zobrazit úplný opis písemností“, kdy písemnost bude převedena do formátu PDF a opět uložit dle volby uživatele, prohlížet, popř. vytisknout a použít k platnému listinnému podání u správce daně. Připravené podání je možno také uložit ve formátu XML a použít k odeslání datovou schránkou. Elektronická podání jsou přijímána na společném technickém zařízení správců daně, které je elektronickou podatelnou všech FÚ, FŘ a MF. Po přijetí podání technické zařízení obratem zasílá potvrzení o doručení podání. Toto potvrzení je nutné uschovat a tímto se prokazuje doručení datové zprávy a slouží také k ověření stavu podání.

Nedílnou součástí je **kontrola zjištění stavu podání** zejména potvrzení přijetí, které obsahuje v souladu se zákonem o ZSDP údaje o přijetí datové zprávy. Dále je možno zjistit stav podání. Pro případné opakování podání nebo pro zaslání souboru vytvořeného účetním softwarem je zde volba Výběr souboru a jeho načtení, kdy po kontrole a případné opravě je možno tento zaslat na FÚ.

Další veřejnou službou je možnost získat **údaje z Registru plátců DPH**, které mají pouze, stejně jako např. výpis z obchodního rejstříku na stránkách www.justice.cz, informativní charakter.

4.2.2 Neveřejné služby Daňového portálu

Přístup k neveřejným službám může mít pouze osoba oprávněná k získání údajů vedených o subjektu v informačním systému daňové správy. Oprávněnou osobou se rozumí konkrétní fyzická osoba, která jedná sama za sebe, je statutárním zástupcem právnické osoby nebo je k zastupování pověřena dle § 10 ZSDP. Proto je vstup do neveřejné části portálu podmíněn autentizací uživatele pomocí kvalifikovaného certifikátu obsahující Identifikátor Klienta MPSV (IK MPSV).

Daňové informační schránky jsou vlastně elektronickým poskytováním informací dle § 34d ZSDP, daňová správa poskytuje „prostřednictvím dálkového přístupu k daňové informační schránce daňovému subjektu informace z daňového spisu v rozsahu a členění v této schránce soustředěvaných.“ Přístup se zřizuje „pouze na žádost zaslanou prostřednictvím datové zprávy opatřené zaručeným elektronickým podpisem.“⁴⁵ Po opatření žádosti zaručeným elektronickým podpisem probíhá ihned ověření, že podpis byl vydán akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb, je časově platný, není na seznamu zneplatněných certifikátů. Pokud je vše v pořádku správce daně rozhodne do 15 dnů o zřízení a „umožní přístup daňovému subjektu i osobám oprávněným jednat za tento subjekt přístup k těmto údajům.“⁴⁶ Obsah této stránky je pro každého uživatele různý a obsahuje dvě skupiny údajů: **údaje o přihlášeném uživateli a seznam daňových subjektů (DS)**, k nimž má přihlášený uživatel přístup (např. daňovému poradci se zobrazí množina subjektů, které zastupuje). Volbou některého z uvedených DS se zobrazí úvodní stránka se stručnými informacemi o DS (DIČ, příznak DIČ, typ DS, jméno a příjmení, resp. obchodní firma, adresa) a seznam aplikací, které je možno pro zvolený DS spouštět. Nahlížení neprobíhá přímo na data, která ve své databázi eviduje příslušný FÚ, ale jsou zde soustředěována z jejich databáze. Tato data jsou odesílána z FÚ 2x týdně a to vždy v úterý a ve čtvrtek. Daňový subjekt nebo jeho oprávněný zástupce tedy aniž by navštívil příslušný FÚ má k dispozici program, jehož pomocí může odesílat elektronicky podání pro všechny zastupované subjekty a vedle toho průběžně od svého PC sledovat průběh daňového řízení a základní množinu údajů vedených o zastupovaných subjektech na jednotlivých FÚ. Stejně tak má přístup k informacím z daňového řízení, které jsou dále blíže specifikované.

- **Stavy a obraty ODÚ** - v přehledu o daňových povinnostech a platbách, vztahující se k určitému daňovému subjektu, typu daně a FÚ, jsou uvedeny daňové povinnosti - předpisy na osobním daňovém účtu, popř. i posečkaná daň nebo rozpis povolených splátek na daň, tyto informace jsou propojeny s detailními informacemi o příslušných písemnostech, na základě kterých daný předpis vznikl.
- **Osobní daňový kalendář** je obdobou běžného elektronického kalendářového systému. Obsahuje pro konkrétního uživatele přehled úkonů s jejich termíny (daňový itinerář), které má vykonat ve vztahu k daňové správě. Zobrazuje majiteli DIS

⁴⁵ § 34 Česko. Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění

⁴⁶ § 34 Česko. Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění

personalizované informace o zákonných lhůtách přiznání a plateb daní i lhůtách stanovených správcem daně.

- **Přehled písemností** - seznam písemností, který podává základní informaci o písemnostech vedených v daňovém spise. Určují např. vazbu na daňové řízení a osobní daňový účet, data odeslání či doručení, adresáty písemností a ostatní informace. U písemností, které byly podány k finančnímu úřadu elektronickou cestou, je dostupný celý jejich obsah. Údaje o daňovém subjektu obsahují návazné informace z registru daňových subjektů (např. data účinnosti registrace daňového subjektu, registrované adresy či bankovní účty). Lze zde také nalézt seznam osob, které mají právo nahlížet do daňové informační schránky.

Vrácení DPH v rámci EU, dle § 82 zákona č. 235/2004 o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, slouží jako nástroj pro podání žádostí o vrácení daně, nebo samostatného prohlášení o upřesnění koeficientu pro poměrný nárok na vrácení do členského státu EU. Žadatel, který je registrovaným plátcem DPH se sídlem v ČR (stát usazení), může požádat o vrácení daně zaplacené v ceně zboží nebo služby nakoupené žadatelem v jiném členském státě unie. Výše nároku na vrácení se posuzuje obdobně jako nárok na odpočet daně dle § 72 zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty. Žádost o vrácení DPH, je možné učinit pouze elektronicky a to prostřednictvím členského státu usazení žadatele. V podmínkách České republiky (tj. v případě žádosti českého plátce o vrácení DPH zaplacené např. v Polsku) je možné takto učinit podání – podat žádost na Daňovém portálu české daňové správy. K získání přístupu je nutné elektronicky podat Žádost o přístup do aplikace opatřenou uznávaným elektronickým podpisem ve smyslu zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. Tato žádost o přístup se podává místně příslušnému správci daně a to prostřednictvím Daňového portálu české daňové správy v aplikaci EPO. Žadatel/zástupce je o výsledku posouzení vyrozuměn prostřednictvím zprávy zaslané do mobilního telefonu a žadatel nebo jeho zástupce má otevřen přístup do aplikace. K žádosti o vrácení DPH je možno přiložit přílohy o max. velikosti do 5 MB včetně zazipování a ve formátu: PDF, JPD, TIF.

Osoby registrované v jiném členském státě, které žádají vrácení daně zaplacené v ČR, musí podat žádost o vrácení této daně ve svém státě usazení a to prostřednictvím elektronického portálu zřízeného v tomto státě. Řádně podaná žádost bude elektronicky předána do ČR, kde bude vyřizována příslušným správcem daně, kterým je FÚ pro Prahu 1. Komunikace s žadatelem bude i zde probíhat zásadně elektronicky. Na internetu české daňové správy

bude zpřístupněn přehled kontaktních míst a i obecné požadavky jednotlivých členských států ve věci vrácení daně.⁴⁷

Osoby, kterým byl vydán přístup místně příslušným správcem daně, mají po přihlášení v aplikaci rovnocenná přístupová práva, to znamená že, veškeré činnosti, které zde může činit daňový subjekt, může zde činit i jeho zástupce, a to pro všechny členské státy bez omezení.

Komunikační schránka pro banky – speciální formou elektronické výměny údajů mezi správcem daní a komerčními bankami jako, forma součinnosti třetích osob podle § 34 odst. 11 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, je uzavření smluvního vztahu popisujícího podmínky výměny dat. Služba byla vyvinuta ve spolupráci s Bankovní asociací a je využívána k ověření čísel bankovních účtů daňových subjektů. V současnosti je smluvně zapojeno více než 20 bank. Do této schránky má přístup pouze osoba, kterou banka zmocnila a písemně o tom informovala MF. Komunikace probíhá prostřednictvím speciální schránky na Daňovém portálu, kam se z aplikace ADIS umísťují soubory obsahující seznamy subjektů, o kterých chce FÚ získat informace z bankovního sektoru, včetně označení typu požadovaných informací o subjektech. Po zpracování jsou odpovědi banky příslušnému FÚ zaslány prostřednictvím aplikace EPO. Po přijetí písemnosti se údaje ze souboru požadavků automatizovaně propojí s údaji v seznamu doplněném bankou.

V roce 2009 byla možnost elektronické komunikace rozšířena o Datovou schránku dle zákona č. 300/2008 Sb., tato problematika je popsána v kapitole 1.2.1 a 2.3.2.

Z popsaného výčtu možností komunikace dle mého názoru vyplývá, že **komunikace daňový subjekt – finanční úřad může být plně elektronická.**

4.3 Vývoj a srovnání počtu podání ve sledovaném období

Počet podání elektronicky se zvyšuje každý rok, jak ukazuje následující tabulka. Tyto tabulky nezahrnují případy, kdy je podání vytvořeno pomocí aplikace EPO, ale subjekt tuto pomůcku využije pouze pro jeho vytvoření. Podání pak vytiskne a klasickou poštou nebo

⁴⁷ Česká daňová správa. [online] Změny v oblasti DPH při vrácení daně plátcům v jiných členských státech od 1. 1. 2010. [cit. 18. 12. 2010], dostupné z URL:<<http://cds.mfcr.cz/>>

osobně doručení na příslušný finanční úřad. Takto vypadá situace za celou daňovou správu. V tabulce je porovnán celkový počet podání a podání učiněná elektronicky.

Tabulka 4: Počet DAP celkem

Porovnání počtu daňových přiznání podaných celkem a elektronicky v letech 2002 a 2010

Druh daně	Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Daň z nemovitostí	EPO		785	770	1 773	2 218	2 885	4 145	4 309	7 855
	vše	2 879 285	2 938 433	3 034 585	3 121 985	3 246 310	3 340 780	3 446 095	3 558 492	3 678 476
	%		0,03	0,03	0,06	0,07	0,09	0,12	0,12	0,21
Daň z přidané hodnoty	EPO		5 126	13 521	31 707	58 532	84 352	110 554	144 929	222 297
	vše	2 526 232	2 548 973	3 120 860	2 806 494	2 876 831	2 911 627	2 957 525	2 951 507	2 346 929
	%		0,2	0,43	1,13	2,03	2,9	3,74	4,91	9,47
Daň silniční	EPO		803	1 800	3 262	6 501	9 036	11 757	14 251	18 082
	vše	517 428	528 848	544 269	539 786	525 648	531 697	513 087	513 064	478 026
	%		0,15	0,33	0,6	1,24	1,7	2,29	2,78	3,78
Daň z příjmů FO	EPO			193	2 504	5 254	9 192	13 845	15 312	18 837
	vše	4 720 977	3 122 813	1 598 164	1 524 649	2 034 434	2 246 839	2 348 299	1 739 241	1 790 866
	%		0	0,01	0,16	0,26	0,41	0,59	0,88	1,05
Daň z příjmů PO	EPO			206	1 503	2 902	5 081	7 228	10 030	13 478
	vše	241 893	265 550	270 968	279 964	296 271	307 986	329 481	347 457	359 997
	%		0	0,08	0,54	0,98	1,65	2,19	2,89	3,74
Vyúčtování daně z příjmů FO ze závislé činnosti	EPO					1 270	3 123	4 718	6 291	9 868
	vše	261 549	270 107	280 517	291 119	286 878	291 744	296 857	303 409	304 305
	%		0	0	0	0,44	1,07	1,59	2,07	3,24
Celkem	EPO	311	6 714	16 490	40 749	76 677	113 669	152 247	195 122	290 417
	vše		9 770 876	8 936 763	8 688 322	9 360 842	9 735 988	10 003 741	9 533 154	8 958 599
	%		0,07	0,18	0,47	0,82	1,17	1,52	2,05	3,24

Zdroj: Ministerstvo financí ČR [online]. *Zprávy o činnosti daňové správy v letech 1999 - 2010*, archiv, výsledky činnosti, [cit. 2. 2. 2011]

Počet podaných elektronických podání pro daňovou správu se každý rok zvyšuje. Ministerstvo financí preferuje tento způsob komunikace, ale pokud se podíváme na podíl elektronicky podaných přiznání z celkového počtu, tak až do roku 2009 u podání s největším podílem nedosahuje ani 5 % celorepublikově a na FÚ Č. Krumlov jde o 3 %. Celkový počet DAP je v letech 2007 – 2010 je na FÚ v Č. Krumlově celkem stejný, mírný pokles v letech 2008/2009 je dán snížením počtu DAP u daně z příjmu fyzických osob, které způsobila změna legislativy, konkrétně odstranění společného zdanění manželů. Velký nárůst počtu elektronických podání v roce 2010 je také způsoben změnou legislativy, kdy je stanovena povinnost podávat souhrnné hlášení VIES pouze touto formou. Podíl je nejvyšší u daňového přiznání k DPH, které je také nejčastěji podávané přiznání. Naproti tomu u daňového přiznání k Daně z nemovitostí je tento podíl nejmenší z důvodu, že toto přiznání se podává pouze při změně vlastnictví nemovitosti. Následující tabulka zobrazuje obdobný vývoj na Finančním úřadě v Č. Krumlově.

Tabulka 5: Počet DAP na FÚ Č. Krumlově

Porovnání počtu daňových přiznání podaných celkem a elektronicky v letech 2002 a 2010

Druh daně	Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Daň z nemovitostí	EPO	3	5	7	9	12	9	26	40	46
	vše	4 629	4 691	4 610	5 043	4 503	2 640	4 979	5 404	5 390
	%		0,11	0,15	0,18	0,27	0,34	0,52	0,74	0,85
Daň z přidané hodnoty	EPO		19	47	82	149	209	219	260	1035
	vše		6 927	8 184	7 779	8 070	8 359	8 665	8 860	9 502
	%		0,27	0,57	1,05	1,85	2,5	2,53	2,93	10,89
Daň silniční	EPO	3	4	5	9	11	21	24	24	43
	vše	1 878	1 922	2 029	2 005	1 958	1 887	1 924	1 902	1 841
	%	0,16	0,21	0,25	0,45	0,56	1,11	1,25	1,26	2,34
Daň z příjmů FO	EPO				15	22	18	19	25	97
	vše				6 348	8 014	8 642	9 062	7 167	7 392
	%				0,24	0,27	0,21	0,21	0,35	1,31
Daň z příjmů PO	EPO				5	8	11	10	11	33
	vše				837	850	928	1 013	1 099	1 141
	%				0,6	0,94	1,19	0,99	1	2,89
Vyúčtování daně z příjmů FO ze závislé činnosti	EPO					3	7	7	7	57
	vše					1 024	1 011	1 036	1 033	1 043
	%					0,29	0,69	0,68	0,68	5,47
Celkem	EPO	6	28	59	120	205	275	305	367	1 311
	vše	6 507	13 459	15 256	21 472	22 556	25 806	27 104	25 451	26 309
	%	0,09	0,21	0,39	0,56	0,91	1,07	1,13	1,44	4,98

Zdroj: data z aplikace ADIS pro FÚ v Č. Krumlově

Z těchto údajů je patrné, že aplikace EPO by mohla být používána více. Příčinou může být malá počítačová gramotnost, velká složitost a nesrozumitelnost, nedostupnost internetového připojení, nízká informovat veřejnosti o možnostech EPO a elektronického podpisu, malá ochota veřejnosti získat prvotní informace z internetu, malá angažovanost správců daně (nemožnost vyzkoušet EPO na pracovních PC), v případě použití ZAREP náklady na jeho pořízení.

Další otázkou je stejně jako u veškeré elektronické komunikace schopnost a ochota pracovat s elektronickým dokumentem stejně jako s papírovým. V praxi to tak většinou není a je otázkou, zda je na vině nedostatečná legislativa, počítačová gramotnost uživatelů nebo neochota dělat věci jinak. Pokud mohu posoudit, tak uvedením Datových schránek do provozu se rychlost zpracování příchozí i odchozí korespondence na finančním úřadě nezrychlila. V úplném počátku bylo dokonce pracnější zaevidovat podání došlé Datovou schránkou než písemné podání. Pořád ještě přetrvává preference papírového dokumentu nad elektronickým. Zažité způsoby se mění jen pomalu a některé nedostatky se ještě mohou projevit až po určité době.

4.4 Výhody a nevýhody

Využívání možností elektronické komunikace pro veřejnost i daňovou správu má své kladné i záporné stránky. Ze zkušeností při používání elektronických formulářů na FÚ v Č. Krumlově vím, že při používání elektronických služeb dochází k různým nejasnostem, nepochopením i k chybám.

Soubor s elektronickým podáním je na finančním úřadě odmítnut, pokud obsahuje kritické chyby, které by znemožnily jeho další zpracování. Důvodem odmítnutí byly nejčastěji kritické chyby – nesouhlasí schéma. V těchto případech se nejčastěji jedná o přiznání, které bylo vytvořeno účetním softwarem, a poplatník je poslal pomocí datové schránky. Toto přiznání tedy nezkontrolovala aplikace EPO a bylo možno je odeslat i s těmito chybami. Pokud byly blíže zkoumány tyto chyby, tak ne vždy se jednalo o opravdu „kritické chyby“. V mnoha případech byl u souhrnného hlášení VIES nesprávně uveden kód země, kdy místo kódu „Česko“ bylo použito „CZ“ a tedy „nenalezen název státu v číselníku zemí“. U daňového přiznání DPH se objevily případy, kdy „nebyla vyplněna hlavní ekonomická činnost.“ U některých podání „nebylo vyplněno datum narození nebo evidenční číslo, pokud zástupcem je fyzická osoba.“ Pokud by některé z těchto chyb obsahovalo klasické papírové podání, zřejmě bylo normálně přijato a zpracováno bez nutnosti vyzývat subjekt k doplnění náležitostí podání dle § 21 odstavec 8 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků nebo chyba mohla být zachycena při osobním převzetí a subjekt ihned na místě náležitosti doplnil.

Jak se v této vyvíjela situace na finančním úřadě v Č. Krumlově a kolik bylo za sledované období odmítnuto podání je patrné z následující tabulky. Je očividné, že největší počet odmítnutých byl v roce 2010, kdy také došlo k velkému nárůstu celkového počtu přiznání (viz předchozí podkapitola tabulka Počet DAP celkem). Určitě to souvisí s tím, že tento způsob komunikace začalo používat větší množství subjektů a postupně se učí novým postupům a přizpůsobují své účetní programy požadavkům správců daně.

Tabulka 6: Odmítnutá podání

Odmítnutá podání

Druh podání \ Rok	2003	2007	2010
Daň z nemovitostí	3		
Daň z přidané hodnoty		5	23
Souhrnná hlášení VIES			34
vyúčt. daně z příjmu ze závisl. činnosti		1	3
Ostatní			10
Celkem	3	6	70

Poznámka: v roce 2010 byla odmítnuta 2 podání zaslaná prostřednictvím aplikace EPO, všechna ostatní došla prostřednictvím Datové schránky

Zdroj: data z aplikace ADIS pro FÚ v Č. Krumlově

Také ve sledovaném období došlo k vyřazení písemností z dalšího zpracování. Nejčastějším důvodem bylo vícenásobné podání, kdy subjekt zkoušel zpracovat elektronicky podání a odeslal je vícekrát nebo aplikaci využil při zpracování a podání doručil v papírové podobě na FÚ. Také v případě podání bez zaručeného elektronického podpisu, kdy nebyl doručen e-tiskopis do 5 dnů od odeslání, se řízení zastavuje a na podání se „*hledí jako by nebylo podáno*“ dle § 21 odstavec 5 a 9 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Nastal i případ, kdy u daňového přiznání byl uveden nesprávný druh příjmu, ke kterému se vztahuje. Podání se vyřazuje z dalšího zpracování i v případě, že finanční úřad, kam došlo, není místně příslušný. V tomto případě se postupuje na místně příslušný správný finanční úřad.

Přehled těchto případů dle jednotlivých typů podání ukazuje následující tabulka. Opět je patrný největší nárůst v roce 2010 a to u písemností týkajících se DPH. V případě souhrnných hlášení VIES, kdy byla dána povinnost používat pouze elektronické podání, je zcela jasná počáteční nezkušenost a neznalost problematiky ze strany některých daňových subjektů. Byla dána povinnost, nikoli možnost zasílat hlášení elektronicky a pro některé zejména fyzické osoby jde o obtížný úkol, který zvládli jen s pomocí pracovníků daňové

správy. U podání pod položkou Ostatní se jedná o jiný typ písemnosti, než daňové přiznání, a tyto písemnosti byly zaslány prostřednictvím Datové schránky. U těchto dokumentů je zřejmé, že zavedení novinek vždy přináší nejasnosti a nesrovnalosti při svém zavedení.

Tabulka 7: Podání vyřazená z dalšího zpracování

Podání vyřazená z dalšího zpracování									
Rok Druh podání	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Daň z nemovitostí	2	2	2	1	6	2	7	16	6
Daň z přidané hodnoty		2	7	14	13	17	7	13	34
Souhrnná hlášení VIES				1					75
Daň silniční		1	1	1	2	1	2	1	1
Daň z příjmu fyz. osob				2	4	5		2	8
Daň z příjmu práv. osob						1		1	3
vyúčt. daně z příjmu ze závisl. činnosti						1			1
Daň vybíraná srážkou									3
ostatní				1	2	2	6	16	101
CELKEM	2	5	10	20	25	29	16	33	131

Poznámka: v roce 2010 je 229 vyřazených podání, z toho počtu jich 98 došlo prostřednictvím Datové schránky

Zdroj: data z aplikace ADIS pro FÚ v Č. Krumlově

Také nastaly případy, kdy podání nebylo vůbec doručeno na FÚ. Pokud měl poplatník uloženo ...potvrzení.p7s, bylo snadné zkontrolovat, kam bylo podání doručeno. Toto potvrzení obsahuje podací číslo, přístupové heslo, kde se dají ověřit údaje. Po načtení tohoto potvrzení je možno pokračovat v úpravě podání a znovu jej odeslat. V jednom konkrétním případě se stalo, že podání bylo posláno na testovací server a tedy ani nemohlo dorazit na místně příslušný FÚ (viz příloha č. 2). V tomto případě tedy subjekt pouze odeslal své podání znovu. V jiném případě subjekt neměl uložen tento soubor, ale znal alespoň podací číslo, a dohledali jsme za pomoci pracovníků e-podpory, že bylo posláno omylem na jiný FÚ.

Z předchozího je nepochybné, že používání této komunikace má své kladné i záporné stránky jak pro nejširší veřejnost, tak i pro daňovou správu.

4.4.1 Daňový portál a veřejnost

Výhody

Mezi pozitiva se řadí že, aplikace je přístupná komukoliv bez nutnosti registrace, z libovolného místa, kde je k dispozici Internet. Při tvorbě dokumentů je používán otevřený formát Extensible Markup Language (XML), jehož specifikace je každému zdarma k dispozici na serveru konsorcia W3C. Jde o obecný značkovací jazyk, kterých popisuje strukturu z hlediska věcného obsahu jednotlivých částí. „*Je určený především pro výměnu dat mezi aplikacemi a pro publikování dokumentů.*“⁴⁸ Příslušná XML Schema Definition (XSD) jsou volně přístupná na serveru daňové správy a tedy k dispozici programátorům komerčního softwaru, kteří jej mohou bez problémů implementovat do svých aplikací. Jako výstupní formát se používá Portable Document Format (PDF), který „*byl vyvinut pro ukládání dokumentů nezávisle na softwaru i hardwaru, na kterém byly pořízeny.*“⁴⁹ Tento formát zajišťuje, že se libovolný dokument zobrazí na všech zařízeních stejně a také zde tedy nejsou třeba žádné specifické požadavky na vybavení počítače nebo znalosti běžného uživatele.

Při využití serverového řešení (EPO2) není nutné speciální systémové nastavení PC, ani konkrétní požadavek na internetový prohlížeč. Se správcem daně je možno komunikovat bez nutnosti návštěvy finančního úřadu, uskutečnit podání mimo úřední a provozní dobu z domova nebo kanceláře (soboty, neděle a svátky). Daňové formuláře se vyplňují pomocí inteligentních průvodců, které si vyžádají jen nutnou množinu údajů, je kompletně zpracováno vypočtení všech položek, které lze vypočítat, jsou vytvořeny kompletní kontroly, včetně možnosti odstranění formálních a početních chyb; tyto kontroly jsou shodné s kontrolami, které probíhají při zpracování na finančním úřadě. Je možno načíst soubor s uloženou písemností - rozpracovanou z předchozího použití aplikace nebo exportovanou z aplikace jiné, také nahrát, upravit a odeslat znovu je možné již dříve podanou písemnost z uloženého souboru nebo z potvrzenky. Pokud daňový subjekt požaduje, je informován e-maily o jednotlivých fázích zpracovávání podání, toto je možné také zjistit on-line na stránkách Daňového portálu. Mezi další výhody patří:

- možnost přímé komunikace ze SW třetích stran (účetní SW, daňový SW)

⁴⁸Wikipedie, otevřená encyklopedie [online], [cit. 3.2.2011], dostupné z URL: < <http://cs.wikipedia.org/>>

⁴⁹Wikipedie, otevřená encyklopedie [online], [cit. 3.2.2011], dostupné z URL: < <http://cs.wikipedia.org/>>

- obsahuje úplné a aktuální číselníky
- jistota, že podání bude zpracováno bez formálních a matematických chyb
- vždy aktuální daňové formuláře, které garantuje Česká daňová správa
- možnost volby podání na FÚ: elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu, elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem, vytištění zkontrolovaného podání v PDF formuláři a klasické podání
- s využitím datové schránky, není nutný uznávaný elektronický podpis
- „Průvodce“ – poradce při vyplňování podání
- nová uživatelská podpora „E - Podpora“ – nejčastější dotazy, možnost zaslání dotazu

Mezi další výhody patřilo osvobození od správního poplatku u žádosti, která podléhala zpoplatnění podle položky č. 1 Přílohy k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Osvobozením od správního poplatku se zabývá § 8, kdy v odstavci 2 písm. j) bylo stanoveno, že *„od správního poplatku jsou osvobozeny úkony vyžádané a provedené prostřednictvím dálkového přístupu, opatřené elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb, nepřevyšuje-li sazba poplatku Kč 2 000,-.“* Toto osvobození se uplatňovalo i ve spojení s doručováním do datových schránek. Novelizací zákona o správních poplatcích, která začala platit 1. července 2010, jsou tato osvobození zrušena.⁵⁰

Dalším příjemným přínosem může být, že od února 2009 se lhůta pro vrácení nadměrného odpočtu DPH, dle pokynu Ministerstva financí, v případě, že je přiznání podáno elektronicky a nejsou pochybnosti o správnosti údajů, zkracuje z 30 na 15 dní.

Nevýhody

Podání je potřeba uchovat v papírové podobě jako doklad o podání a nutnosti vést archiv účetních dokumentů. Pro využití všech služeb Daňového portálu je třeba vlastnit zaručený elektronický podpis. V případě zastupování osobou, která vede účetnictví, tato nemůže zastupovat více než jeden subjekt, nemohou tedy nahlížet do DIS všech subjektů, kterým vede účetnictví. V případě zastupování daňovým poradcem je zastupování v plném rozsahu nebo dle plné moci, ale jeho služby jsou dražší. Pokud je přiznání výstupem z účetního programu, chyby v tiskových sestavách jsou taktéž velmi vzácné. Pokud nemá daňový

⁵⁰ Ministerstvo financí, Pokyn D – 336, ze dne 10. 12. 2009, *Prominutí správního poplatku*.

subjekt plnou moc (nebo vypršela platnost zastupování, zastupování je za jiným účelem) a zástupce podá DAP elektronicky se zaručeným podpisem, nelze pouze telefonicky domluvit, ať přijde daňový subjekt doplnit správný podpis a na takovéto podání je nahlíženo, jako by nebylo vůbec podáno. V tomto případě tak může snadno nastat situace, kdy je pozdě podáno se všemi negativními důsledky.

4.4.2 Daňový portál a daňová správa

Největším přínosem elektronického podání je, že údaje, které poplatník vloží do systému, se na FÚ automatizovaně zpracují. Tím se zkrátí času na vložení údajů do systému, zejména u rozsáhlých přiznání k dani z nemovitostí nebo dani silniční. Sníží se počet chyb v přiznání díky automatické kontrole, tím snížení počtu vytýkacích řízení a nákladů s tím spojených (poštovné, vlastní čas pracovníků atd.). Podpis na podání nemůže FÚ zkontrolovat dle podpisového vzoru, jako např. v bance, podpis na papírovém podání tedy nemusí být skutečně oprávněné osoby; naproti tomu asi nikdo nepochybuje, že by ZAREP použila neoprávněná osoba. Daňová správa si od zlepšení služeb pro daňové subjekty slibuje zlepšení morálky daňových subjektů při podávání daňových přiznání.

Naproti těmto výhodám v případě, že je třeba pro platnost podání podpis dvou statutárních zástupců, tak při použití ZAREP, aplikace EPO a i další software, většinou neumožňují podepsat dokument více než jedním zaručeným podpisem. Každý dokument, který je doručen elektronicky na finanční úřad, musí být vytištěn, opatřen podacím razítkem, označen číslem jednacím a pak až je předán příslušnému pracovníkovi k vyřízení.

4.4.3 Konverze dokumentů

Další nevýhodou při použití výhradně elektronické komunikace je problém s konverzí dokumentů z elektronické do papírové podoby. Tento problém se týká dokumentů, které zasílají správní orgány prostřednictvím datové schránky. Tato pravidla, jsou vymezena zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

Dokumenty, které vystavily a rozeslaly (již v elektronické podobě) orgány veřejné moci prostřednictvím datových schránek, jsou opatřeny zaručeným elektronickým podpisem, elektronickou značkou, a tím potvrzují pravost dokumentu, ale většinou nejsou opatřeny časovým razítkem. *„Existuje-li elektronický dokument s elektronickým podpisem, ale bez časového razítka, a skončila-li již doba platnosti certifikátu, na kterém je podpis*

na dokumentu založen ztrácí se možnost prokázat pravost dokumentu.“⁵¹ To neznamená, že tento podpis již neplatí, ale „nemusí být možné provést všechny úkony, které jsou zapotřebí k ověření pravosti podpisu.“⁵² Pokud klient přijde s takovýmto elektronickým dokumentem, který nemá časové razítko, na autorizované místo (Czech POINT) pak je zkonvertován pouze tehdy, pokud je certifikát jeho elektronického podpisu stále ještě platný. Tedy takový, že ještě neskončila jeho řádná platnost v čase, a ani nebyl předčasně zneplatněn (revokován)⁵³.

Platnost a pravost elektronického podpisu se opírá o to, že nelze v únosném čase (např. za několika měsíců) vypočítat tzv. kolizní dokument. Tedy takový dokument, který má jiný obsah, ale stejný elektronický podpis jako daný dokument. Pokud by něco takového bylo možné, elektronický podpis by nemohl plnit svou funkci: už bychom se nemohli spoléhat na to, co je elektronicky podepsáno. Místo původního dokumentu s elektronickým podpisem by nám kdokoli mohl podstrčit nějaký kolizní dokument a neměli bychom šanci poznat, který z dokumentů je ten pravý. Elektronický podpis by v obou případech byl stejný a také věcně správný, takže jeho ověření by potvrzovalo pravost obou dokumentů. Pro používání elektronického podpisu, je nutné vždy zajistit, aby něco takového nebylo možné. Jenže co není reálné dnes, může být za několik let zcela běžné. Technologie elektronického podpisu s tím samozřejmě počítají a používají se stále dokonalejší kryptografické algoritmy, přechází se na delší klíče. Proto je „platnost vytvořených podpisů, značek, razítek, ale i použitelnost vydaných klíčů a certifikátů časově omezena tak, aby je rychlý vývoj technologií nepředběhl.“⁵⁴ Elektronickým podpisům i vydávaným certifikátům vyprší platnost. Problémy mohou nastávat zejména u dokumentů, které mají dlouhodobější platnost v čase (rozhodnutí správních orgánů, rozsudky soudů apod.). Potom dokumenty v elektronické podobě, u kterých uplynula platnost nástrojů zabezpečujících jejich autentičnost a pravost, jsou stále platné, ale pokud nejsou zkonvertované, je velmi obtížné prokázat jejich hodnověrnost.

⁵¹ Peterka J., [online]. *Proč autorizované konverze nemají být věčné*, [cit. 20. 11. 2010], dostupné z URL: <[http:// www.earchiv.cz/](http://www.earchiv.cz/)>

⁵² Peterka J., [online]. *Proč autorizované konverze nemají být věčné*, [cit. 20. 11. 2010], dostupné z URL: <[http:// www.earchiv.cz/](http://www.earchiv.cz/)>

⁵³ Peterka J., [online]. *Proč autorizované konverze nemají být věčné*, [cit. 20. 11. 2010], dostupné z URL: <[http:// www.earchiv.cz/](http://www.earchiv.cz/)>

⁵⁴ Peterka J., [online]. *Proč autorizované konverze nemají být věčné*, [cit. 20. 11. 2010], dostupné z URL: <[http:// www.earchiv.cz/](http://www.earchiv.cz/)>

Myslím si, že nepoužívání časových razítek již zpočátku provozu Datových schránek bylo chybou a bude mít ještě mnohé negativní důsledky. Vzhledem k tomu, že zákonem č. 300/2008 Sb., byla dána povinnost, nikoli možnost používat tento systém, a shora uvedené problémy pouze nastiňují možné budoucí problémy.

5. Propagace a další vývoj

5.1 Propagace

Aby se zvýšilo povědomí veřejnosti o možnostech této služby, jsou na finančních úřadech k dispozici letáky s informacemi o těchto službách (viz příloha) a také finanční ředitelství v celé ČR pořádala v roce 2009 a 2010 semináře, které měly za cíl představit možnosti elektronické komunikace s daňovou správou.

Tyto semináře se uskutečnily vždy v 1. čtvrtletí roku, tak aby veřejnost byla seznámena s možnostmi, které internetové stránky poskytují ještě dostatečnou dobu před termíny pro podání daňových přiznání za předchozí období. Program těchto seminářů zahrnoval informace o portálu české daňové správy, jeho výhod, podmínek využití, možností zasílání novinek. Dále byli účastníci seznámeni se základními informacemi o elektronickém podání pro daňovou správu, informacemi o kvalifikovaném certifikátu, způsobech jeho získání a dalších výhodách, které má pro své držitele. Byla provedena názorná ukázka pořízení daňového přiznání na příslušný finanční úřad, včetně všech možností jeho odeslání se zaručeným podpisem i bez podpisu a vložení příloh. Poskytnuty byly praktické informace a návod jak postupovat pokud vše nejde úplně ideálně, byly prezentovány názorné ukázky včetně možností využití e-podpory.

Na tento seminář byli pozváni zejména zástupci firem nebo daňoví poradci, kteří podávají větší počet podání a zatím nevyužívají možnosti elektronické komunikace s finančním úřadem. V roce 2010 byla informace rozšířena o možnosti využívání Datové schránky. Po skončení byly účastníkům rozdány dotazníky, které zkoumaly jejich znalosti z této oblasti. Výsledky jsou přílohou této práce, a z jejich vyhodnocení mimo jiné vyplývá:

- nárůst účastníků oproti roku 2009 o cca ¼
- více než polovina navštěvuje internetové stránky MF a České daňové správy, využívá jejich informací a zdrojů a tuto službu hodnotí pozitivně
- asi polovina komunikuje s ostatními institucemi elektronicky
- minimálně třetina účastníků vlastní účetní software s výstupem do EPO

- vzrostl počet lidí, kteří aplikaci EPO použili k tisku formulářů daňových přiznání nebo zkusili a odeslali podání prostřednictvím aplikace EPO
- vzrostl počet uživatelů daňové informační schránky a její služby nejsou hodnoceny negativně
- přínos semináře, úroveň prezentovaných informací hodnotí 90 % účastníků pozitivně
- více než 80 % využívá nebo uvažuje o využívání služeb Daňového portálu

5.2 Budoucí vývoj

V práci je popsán vývoj od roku 2000 do konce 2010. Od 1. ledna 2011 byl zákon o správě daní a poplatků nahrazen zákonem č. 280/2009 Sb., daňovým řádem (DŘ). Tento zákon upravuje řízení před správcem daně v § 70 až 73 a ve většině ustanovení není zásadní rozdíl týkající se elektronické komunikace oproti původní úpravě v ZSDP.

V rámci dalšího rozvoje tohoto způsobu komunikace je plánováno zavedení personalizace elektronických podání. Tato služba urychlí uživateli komunikaci s českou daňovou správou tím, že data získaná z předchozích jednání budou předem vyplněna v elektronicky požadovaných formulářích a nebudou se muset opětovně vyplňovat veškeré údaje vztahující se k jeho osobě. Celý systém bude postaven na autentizovaném přístupu uživatele k aplikaci EPO s vazbou na Daňovou informační schránku Daňového portálu. Uživatel bude moci efektivně využívat vybraných údajů z databáze FÚ pro vlastní elektronické podání. Rozpracovaná podání, kopie podání budou moci být ukládána přímo na serveru daňové správy. Toto přinese usnadnění vyplňování formulářů, přehled o všech již elektronicky podaných nebo rozpracovaných přiznání, zkvalitnění kontrol podání zejména vazby na podání za předchozí zdaňovací období, provázání elektronického podávání na služby Daňového portálu. Nutnou podmínkou pro zavedení personalizovaného elektronického podání je zpracovávání tohoto podání na serveru daňové správy. To bude znamenat i snížení nároků na Internetový prohlížeč, vybavení počítače a schopnosti jeho uživatele.

Závěr

Práce se zabývá vývojem a dopady elektronické komunikace ve veřejné správě. Detailně je popsán vývoj těchto možností ve vztahu daňový subjekt - finanční úřad. Od prvních „vlastovek“, kterými byla daňová přiznání podávána na technickém nosiči dat v roce 1999, až po současnost, kdy daňový subjekt sedí u svého PC a má kompletní přehled o svých daňových povinnostech, jejich splnění včetně možnosti zobrazení některých písemností.

Rozvoj těchto možností byl umožněn zvýšenou dostupností počítačů, kdy současně rostl jejich výkon a kapacita přenosových sítí. Pro stále více firem a domácností se počítač stal běžnou součástí vybavení, čímž se rozšířil i počet uživatelů PC a s tím související potřebné znalosti a dovednosti. Připojení k internetu je dnes mnohem dostupnější a levnější než před několika lety a tak offline verze programů, kdy bylo nejprve nutno počítač připravit a po té až pracovat, již dnes nejsou předností. Za těchto okolností je přijatelnější verze, kdy všechny potřebné programy a jejich doplňky jsou umístěné na příslušném serveru a uživatel se soustředí pouze na doplnění potřebných dat, a nepotřebuje žádné další speciální znalosti ohledně nastavení PC. Také bez příslušné legislativy, jako nutného rámce pro práci s elektronickými dokumenty a vytvoření podmínek pro zasílání daňových přiznání v elektronické podobě, by vše nebylo možné.

Je analyzován vývoj jednotlivých možností, tak jak postupně byly nabízeny daňovou správou v jednotlivých letech až po současnost. Využívání elektronických nástrojů pro komunikaci s daňovou správou se zvyšuje každoročně, kdy každoroční nárůst EPO podání je o desítky procent. Roste také počet uživatelů Daňové informační schránky. Pokud ale srovnáme počet všech podaných daňových přiznání a počet podaných elektronicky, tak tento podíl samozřejmě také roste, ale stále dosahuje celkem 3 - 4 % z celkového počtu podaných přiznání. Toto číslo napovídá, že se nejedná o příliš masové využívání.

Česká daňová správa se snaží maximálně usnadnit elektronickou komunikaci, a proto neustále zlepšuje a zdokonaluje uživatelské prostředí. Byly zvoleny volně přístupné formáty souborů, při jejich používání není nutné žádné speciální nastavení počítače. Zavedení E-podpory, včetně návodů pro vyplnění, bylo jistě správným krokem ke zlepšení služeb.

I když je legislativně zrovnoprávněn elektronický a papírový dokument, stále je s elektronickými písemnostmi zacházeno jako s papírovými podáními. Předpisy stanovují

mít všechny písemnosti, které daňový subjekt doručí na finanční úřad, v papírové podobě. Po doručení jsou vtištěny, opatřeny podacím razítkem, číslem jednacím a je s nimi zacházeno jako ostatní korespondencí. Pro pracovníky finančních úřadů je hlavním přínosem elektronicky podaných daňových přiznání skutečnost, že nemusí znovu přepisovat údaje v nich obsažené. Zrychlení a zjednodušení práce je zejména u přiznání, která obsahují hodně položek, jakými někdy jsou přiznání k dani z nemovitostí a přiznání k dani silniční. V ostatních případech je pracnost srovnatelná. Často je náročnější vyřešit problém při elektronickém podání než u papírového dokumentu, protože chyby mohou nastat i z důvodů, které nejsou na první pohled zřejmé. Za tyto problémy mohou jak daňového subjektu tak pracovníci finančních úřadů, kdy většinou z nezkušenosti dochází k pochybením.

Nedostatečné využívání všech možností elektronické komunikace má jistě na svědomí i složitost a srozumitelnost příslušných formulářů a jejich každoroční změny. Svou roli zde určitě má i nedůvěra k novým způsobům, kdy je stále vyžadován dokument v papírové podobě, a také úroveň počítačové gramotnosti uživatelů. Určitě by této službě prospěla i větší propagace ze strany nejen finančních úřadů, ale i Ministerstva financí.

Plnění si povinností vůči daňové správě je pro většinu z nás nepříjemné. Musíme se potýkat s vyplňováním „nějakých papírů“, kde je po nás požadováno něco, čemu ani pořádně nerozumíme, mnohdy ani nechápeme věcnou podstatu těchto údajů. K tomu, aby vše probíhalo, co možná uživatelsky nejpříjemněji, slouží i elektronická komunikace. Daňová správa si od zlepšení služeb pro daňové subjekty slibuje zlepšení morálky daňových subjektů při podávání daňových přiznání. Neustálé změny v papírových tiskopisech, ke kterým dochází v důsledku změn legislativy, s sebou nesou i nutnost změny papírových tiskopisů i elektronické verze dokumentů a celý systém to činí méně přehledným. Dosud zavedená opatření jdou správným směrem, jistě by všemu a všem prospělo méně nebo ještě lépe žádné každoroční změny.

Literatura a další zdroje:

1. BAKEŠ M., KARFÍTKOVÁ, KOTÁB, MARKOVÁ a kolektiv. *Finanční právo*. 5. vydání, nakladatelství C. H. Beck 2009. ISBN 978-80-7400-801-6
2. HENDRYCH D. a kol. *Právní slovník*. 3. vydání, nakladatelství C. H. Beck 2009. ISBN 978-80-7400-059-1
3. HENDRYCH D. a kol. *Správní právo*. 7. vydání, 2009, Praha 2009. ISBN 978-80-7400-049-2
4. LIDINSKÝ V., a kol. *eGovernment bezpečně*. Grada Publishing a. s. 2008. ISBN 978-80-274-2461-1
5. PEKOVÁ J., PILNÝ J. JETMAR M. *Veřejná správa finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání, Praha: ASPI 2008. ISBN 978-80-7357-351-5
6. PRŮCHA, P., POMAHAČ, R. *Lexikon: Správní právo*, 1. vydání. Ostrava: Sagit 2002. 683 s. ISBN 80-7208-314-7
7. SMEJKAL V. MATES P. *E-government v českém právu*. Praha: Linde 2006. ISBN 80-7201-614-8

Internetové zdroje:

8. Ministerstvo financí [online]. TaxTest – pracovní a učební pomůcka, Základy komunikace [cit. 10. 10. 2010], neveřejný dokument
9. Ministerstvo financí ČR [online]. *Komunikační strategie České daňové správy*, vydaná pod č.j. 48/44 653/2006-483, [cit. 20. 10. 2010] dostupné z URL: <<http://www.mfcr.cz>>.
10. Ministerstvo financí ČR [online]. *Zprávy o činnosti daňové správy v letech 1999 - 2010*, archiv, výsledky činností, [cit. 2. 2. 2011]
11. Ministerstvo financí, *Organizační řád územních finančních orgánů*, vydán pod č.j. 481/12260/1997,
12. Ministerstvo vnitra ČR [online] článek *Základní registry veřejné správy*, [cit. 10. 10. 2010], dostupné z URL: <<http://www.mvcr.cz>>.
13. Ministerstvo vnitra ČR [online], Státní informační a komunikační politika: e-Česko 2006. [cit. 10. 9. 2010], dostupné z URL: <<http://www.mvcr.cz>>.
14. Ministerstvo vnitra ČR [online]. *Národní strategie informační bezpečnosti ČR (NSIB ČR)*, [cit. 25. 10. 2010], dostupné z URL: <<http://www.mvcr.cz>>.

15. Správa základní registrů [online]. [cit. 10. 10. 2010], dostupné z URL: <<http://www.szrcr.cz>>.
16. Česká daňová správa. [online] *Změny v oblasti DPH při vracení daně plátcům v jiných členských státech od 1. 1. 2010.* [cit. 18. 12. 2010], dostupné z URL: <<http://cds.mfcr.cz/>>
17. Peterka J., [online]. Články o elektronickém podpisu, [cit. 20. 11. 2010], dostupné z URL: <[http:// www.earchiv.cz](http://www.earchiv.cz)
18. Peterka J., [online]. *Proč autorizované konverze nemají být věčné,* [cit. 20. 11. 2010], dostupné z URL: <[http:// www.earchiv.cz/](http://www.earchiv.cz/)>
19. Wikipedie, otevřená encyklopedie [online], [cit. 3.2.2011], dostupné z URL: <<http://cs.wikipedia.org/>>

Další zdroje:

20. Česko. MV, Vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení informačního systému datových schránek
21. Česko. Vláda. Nařízení vlády č. 495/2004 Sb., o elektronickém podpisu
22. Česko. Vláda. Vyhláška č. 496/2004 Sb., k elektronickým podatelním
23. Česko. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
24. Česko. Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích
25. Česko. Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
26. Česko. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, v platném znění
27. Česko. Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu
28. Česko. Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů
29. Česko. Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění
30. Česko. Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisovné službě
31. Česko. Zákon č. 500/2004 Sb. Správní řád, v platném znění
32. Česko. Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, v platném znění
33. Česko. Zákon č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích, v platném znění

Použité zkratky:

PDF	Portable Document Format - formát dokumentů nezávislý na softwaru
XML	Extensible Markup Language - rozšiřitelný značkovací jazyk
XSD	XML Schema Definiton - schéma, které popisuje strukturu XML
ADIS	Automatizovaný daňový informační systém
Czech POINT	Český podací ověřovací informační národní terminál
DaT	datová schránka dle zák. č. 300/2008 Sb.
DIC	Daňové identifikační číslo
DIS	Daňová informační schránka
DPH	Daň z přidané hodnoty
EPO	Elektronické zpracování písemností pro daňovou správu
EU	Evropská unie
FŘ	Finanční ředitelství
FÚ	Finanční úřad
IK MPSV	Identifikátor klienta Ministerstva práce a sociálních věcí)
IS	informační systém
MB	megabyte
MF	Ministerstvo financí
MV	Ministerstvo vnitra
ÚFDŘ	Ústřední finanční a daňové ředitelství
VAT	Value Added Tax - daň z přidané hodnoty
VAT Refund	Vracení DPH v rámci členských zemí EU
VIES	VAT Information Exchange System - elektronický systém pro výměnu informací v oblasti DPH
ZAREP	Zaručený elektronický podpis dle zák. č. 227/2000 Sb.
ZSDP	Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Počet pracovníků FÚ	8
Tabulka 2: Počet ODÚ	9
Tabulka 3: Počet elektronických podání.....	31
Tabulka 4: Počet DAP celkem.....	40
Tabulka 5: Počet DAP na FÚ Č. Krumlově.....	41
Tabulka 6: Odmítnutá podání	43
Tabulka 7: Podání vyřazená z dalšího zpracování.....	44

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Rozdělení veřejné správy ČR.....	5
Obrázek 2: Organizační struktura MF	6
Obrázek 3: Základní registry	16

Přílohy:

Příloha 1: E-tiskopis

Finančnímu úřadu v, ve, pro
Českém Krumlově

A. Část

DIČ:

Rodné číslo: 1112225689

Název daňového subjektu:

xxx dddddd

Obec: Český Krumlov PSČ: 381 03

Ulice a číslo: Náměstí 16

Otisk podacího razítka finančního úřadu

Přiznání k dani z nemovitostí - řádné

podle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů,
pro podání spolu s datovou zprávou neopatřenou zaručeným elektronickým podpisem,
na rok 2010

B. Část

Oddíl II. – údaje k dani z pozemků

Druh pozemku	Základ daně	Daň
A - orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad	293382 Kč	2312 Kč
B - trvalý travní porost	136405 Kč	324 Kč
C - hospodářský les	36005 Kč	91 Kč
E - zastavěná plocha a nádvoří	799 m ²	160 Kč
G - ostatní plocha	6530 m ²	787 Kč
Celková výše nároku na osvobození od daně z pozemků podle § 4 odst. 1 a 4 zákona č. 338/1992 Sb. ve znění p.p.		519.8 Kč

Oddíl III – údaje k dani ze staveb

Druh stavby	Základ daně	Daň
H - obytný dům	371 m ²	472 Kč
I - ostatní stavba tvořící příslušenství k obytnému domu	289 m ²	857 Kč
Celková výše nároku na osvobození od daně ze staveb podle § 9 odst. 1 a 6 zákona č. 338/1992 Sb. ve znění p.p.		0 Kč

Oddíl IV – údaje k dani z nemovitostí

	Poplatník	FÚ
Daň z pozemků celkem	3675 Kč	
Daň ze staveb celkem	1230 Kč	
Daň z nemovitostí celkem	4856 Kč	

C. Část

Výpis podané datové zprávy

<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>

<Pisemnost>

<DNEDP3>

<VetaD c_ufo_cil="82" dapdne_typ="B" dokument="DP3">

k_uladis="DNE" kc_celpoa="4901" kc_pcelpoa="3581">

kc_scelpoa="1320" poc_ldapoz="5" poc_ldasta="2">

poc_prilkl="3" poc_prilost="0" rok="2010" sahoro="N"/>

<VetaP c_pop="16" jmeno="xxx" k_stat="CZ" naz_obce="HOLUBOV">

prijmeni="ddddd" psc="38203" rod_c="1112225689 stat="ČESKO">

typ_ds="F" ulice="Český Krumlov"/>

<Veta0 c_katuz="641472" c_listu="1" c_obce="545490">

```

k_pozemku="E" kc_danosvpo="160" kc_dapozpo="160"
kc_dpov28po="160" osv_celkem="0" p_jednotky="N" poc_pril="0"
poc_pril="1" vym_celkem="100473" vym_drpozpo="100473"
vym_nospo="0" zast_celkem="0"/>
vym_par="199"/>
<VetaA c_kmpar="509" c_listu="3" c_podlpar="8" paragraf="4"
pism_par="k" pravvz="V" rozd_pism="3" vym_osvob="126"
vym_par="126"/>
<VetaA c_kmpar="563" c_listu="3" c_podlpar="5" pravvz="V"
vym_par="460"/>
<VetaA c_kmpar="846" c_listu="3" pravvz="V" vym_par="561"/>
<VetaA c_kmpar="885" c_listu="3" pravvz="V" vym_par="148"/>
<VetaA c_kmpar="1107" c_listu="3" c_podlpar="1" pravvz="V"
vym_par="2031"/>
<VetaA c_kmpar="844" c_listu="4" c_podlpar="4" pravvz="V"
vym_par="37"/>
<VetaA c_kmpar="844" c_listu="4" c_podlpar="5" pravvz="V"
vym_par="1542"/>
<VetaC c_kmpar="793" c_listu="2" c_popev="67" pravvz="V"
zas_plo="289"/>
<VetaU dan_A="2201" dan_B="342" dan_C="91" dan_D="0" dan_E="160"
dan_F="0" dan_G="787" dan_H="742" dan_I="578" dan_J="0"
dan_K="0" dan_L="0" dan_M="0" dan_N="0" dan_O="0" dan_P="0"
dan_R="0" dan_S="0" dan_T="0" dan_U="0" dan_V="0" dan_Z="0"
osvob_p="519.8" osvob_s="0" zakldan_A="293382"
zakldan_B="136405" zakldan_C="36005" zakldan_D="0"
zakldan_E="799" zakldan_F="0" zakldan_G="6530"
zakldan_L="0" zakldan_M="0" zakldan_N="0" zakldan_O="0"
zakldan_U="0" zakldan_V="0" zakldan_Z="0"/>
</DNEDP3>
</Pisemnost>

```

D. Část

Prohlašuji, že všechny mnou uvedené údaje v tomto daňovém přiznání vč. datové zprávy ve formátu stanoveném pro tento účel správcem daně (§ 72 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů), která je součástí tohoto daňového přiznání

název souboru: DNEDP3-1112225689-201562529-200721,

kontrolní číslo: e6201-17809-d40ab-36-f74cc-8595e-7c5de,

jsou úplné a pravdivé a že jsem oprávněn/a k podpisu tohoto daňového přiznání za daňový subjekt.

Příjmení: ddddd .

Jméno: xxxx.

Datum:

Podpis

Otisk razítka

TOTO DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ BUDE UZNÁNO ZA PLATNĚ PODANÉ POUZE TEHDY, JESTLIŽE K TOMUTO TISKOPISU BUDE SPRÁVCI DANĚ DORUČENA DATOVÁ ZPRÁVA, ODPOVÍDAJÍCÍ VÝPISU UVEDENÉMU NA TOMTO TISKOPISU.

Finanční úřad přiznanou daň vyměřil/dodatečně vyměřil podle § 46 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů,

Předepsal

dne

Podpis

dne

Podpis

Příloha 2: Potvrzení o podání

Daňový portál : Elektronické podání

Informace o souboru s datovou zprávou

Informace o podání

Přijato na: Testovací zařízení - nelze učinit platné podání

Dne: 10.11.2010 11:56:41

Podací číslo: 303501

Heslo: 8fc00026

E-mail:

Stav podání: Zadané podací číslo nebo heslo není správné.

Informace o podpisu

Podepsal: xxx DDDDD

Dne: 10.11.2010 13:12:29

Vydavatel certifikátu: PostSignum Qualified CA

Informace o písemnosti

Cílový finanční úřad: Finanční úřad v Českém Krumlově

Písemnost: Souhrnné hlášení VIES

DIČ: CZ 1123564351

Rodné číslo/IČ:

Subjekt: xxx DDDD

Adresa: Náměstí 15
Český Krumlov

https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/spol/soubor_vyber.faces[28.2.2011 7:12:06]

Příloha 3: leták Elektronická podání pro daňovou správu

ČESKÁ DAŇOVÁ SPRÁVA

Elektronická podání pro daňovou správu (EPO) - seznámení s aplikací

Co je to EPO?

Generální finanční ředitelství v souladu s platnou legislativou připravilo pro veřejnost **možnost podávat daňová přiznání a další písemnosti v elektronické podobě**. K tomuto účelu slouží aplikace „Elektronická podání pro daňovou správu“ – EPO.

Kde najdu aplikaci EPO?

Aplikace EPO je přístupná na internetových stránkách: <http://eds.mfcr.cz>, kliknutím na odkaz „Elektronická podání pro daňovou správu“.

Verze aplikace EPO

V současné době dochází k postupnému přechodu z aplikace EPO1 na aplikaci EPO2. Důvodem změny je přechod na novou technologii, která umožňuje nový progresivnější způsob zpracování formulářů **bez vazby na konkrétní prohlížeč Internetu**.

Původní formuláře jsou označeny jako EPO1. Formuláře v nové technologii jsou označeny jako EPO2.

Podporované operační systémy

Pro vyplnění formuláře podání přímo v aplikaci EPO1 jsou podporována následující prostředí, na kterých je aplikace vyvíjena a testována:

- Microsoft Windows 7
- Microsoft Windows Vista
- Microsoft Windows 2000
- Microsoft Windows XP.

Vyplnění formuláře podání přímo v aplikaci EPO2 není omezeno použitým operačním systémem.

Podporované internetové prohlížeče

Pro část aplikace sloužící k vyplněním daňových formulářů přímo na stránkách aplikace EPO1 lze použít pouze prohlížeč: Microsoft Internet Explorer verze 6 SP 1 a vyšší.

Vyplnění formuláře podání v aplikaci EPO2 není omezeno použitým prohlížečem Internetu.

Aplikace JAVA

Pro správnou funkci aplikace EPO je třeba nainstalovat na PC aplikaci **SUN Java**. Podporována je verze 1.5 a vyšší.

Aktuální verze aplikace JAVA je dostupná na stránce výrobce: www.java.com.

Instalace, popř. kontrola verze aplikace JAVA bude spuštěna po kliknutí na tlačítko

„Free Java Download“.

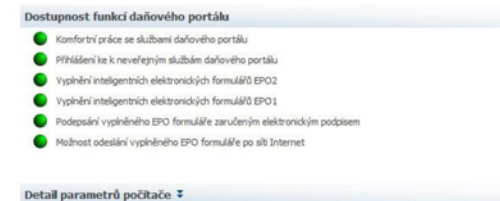
Kontrola nastavení počítače

Ověřit konfiguraci PC lze kliknutím na odkaz „Kontrola nastavení počítače“. Uvedený odkaz najdete na stránce zobrazené po kliknutí na odkaz „Elektronická podání pro daňovou správu“ – na titulní straně Daňového portálu.

Kontrolu nastavení počítače spustíte kliknutím na tlačítko „Zjistit“.

Výsledky kontroly jsou zobrazeny pomocí barevných piktogramů. Podrobnou tabulku zobrazíte kliknutím na dvojšipku u nadpisu „Detail parametrů počítače“.

Provedením „Kontroly nastavení počítače“ se vyhnete případným problémům při práci s aplikací.

Seznam dostupných formulářů

Seznam formulářů dostupných v aplikaci EPO je k dispozici na stránce „Elektronická podání pro daňovou správu“.

Na stránce Daňového portálu (<http://eds.mfcr.cz>) klikněte na odkaz „Elektronická podání pro daňovou správu“ a dále pak na odkaz „Elektronické daňové formuláře“.

Odpovědi na časté otázky najdete na <http://epodpora.mfcr.cz> | kontaktní e-mail: adis@ds.mfcr.cz

■ Možnosti odeslání podání

Podání lze při odeslání opatřit elektronickým podpisem, případně je možné podání odeslat i bez elektronického podpisu.

V případě, že bude použit elektronický podpis, je nutné v souladu se zákonem č. 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu použít takový elektronický podpis („Kvalifikovaný certifikát“), který bude obsahovat jednoznačnou identifikaci osoby podle §11. Je tedy třeba při zřizování elektronického podpisu („Kvalifikovaného certifikátu“) požádat vydavatele o zařazení „Identifikátoru MPSV“ do certifikátu.

V současné době jsou certifikáty vydávány následujícími akreditovanými poskytovateli:

- Česká pošta s.p. <http://qca.postsignum.cz>

- eidentity, a.s. <http://www.eidentity.cz>

- První certifikační autorita, a.s. <http://www.ica.cz>

V případě, že podání nebylo opatřeno elektronickým podpisem, je nutné do 5 dnů po odeslání podání doručit, resp. odeslat na příslušný finanční úřad tzv. „E-tiskopis“, který lze v aplikaci vytisknout a uložit bezprostředně po úspěšném odeslání podání.

Podrobnější informace k odesílání a používání el. podpisu najdete na adrese:

<http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/epo/podminky.htm>

■ Odeslání podání pomocí Datové schránky

Podání daňového přiznání, hlášení a vyúčtování podle § 21 odst. 2 ZSDP lze učinit i datovou schránkou. Pro tato podání byla Generálním finančním ředitelstvím stanovena jednotná struktura a tvar souboru „XML“. Popisy struktury a tvaru „XML“ souborů a odpovídajících „XSD“ schémat jsou definována a zveřejněna na Daňovém portálu v sekci „Dokumentace“.

http://eds.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/epo_struktury.faces

Pro vytvoření „XML“ souboru, lze využít elektronické formuláře aplikace EPO. Funkčnost elektronických formulářů v aplikaci EPO byla rozšířena o funkci „Uložení k odeslání do Datové schránky“.

Před tímto uložením bude automaticky provedena kontrola na úplnost a formální správnost údajů. Pokud nebude nalezena kritická chyba, bude možné soubor uložit do zvoleného úložiště, odkud ho lze následně odeslat prostřednictvím datové schránky.

V případě, že v aplikaci EPO nenaleznete pro své podání samostatný elektronický formulář, použijte pro vytvoření „XML“ souboru formulář „Obecná písemnost určená pro finanční úřad, finanční ředitelství nebo

Kontrola	Přepočít
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Generální finanční ředitelství“. Po vyplnění požadovaných položek, např. „Podání k dani“, „Typ písemnosti (věc)“, apod. vložte předmětné podání jako E-přílohu a zvolte možnost „Uložení k odeslání do Datové schránky“.

Uložení podání, k přiložení do datové zprávy

(DPHDP2-0000000736-20091103-110520; 0,6 kB)

■ Rozhraní pro třetí strany

Aplikace EPO umožňuje přijímat datové soubory (podání) také přímo z jiných aplikací (např. účetních).

Podrobné informace k tomuto okruhu naleznete na titulní straně „Daňového portálu“ (<http://eds.mfcr.cz>) kliknutím na odkaz „Dokumentace“ v menu „Rychlé odkazy“, umístěném vpravo na stránce.

■ Načtení podání ze souboru

Pokud Váš „účetní“ program umožňuje uložit podání do souboru ve formátu a struktuře, kterou aplikace EPO podporuje, je možné tento soubor načíst do aplikace a odeslat. Není tedy nutné podání vyplňovat pouze na internetových stránkách aplikace.

Vstupní soubor musí být ve formátu XML. V aplikaci EPO1 je možné použít také vstupní soubor ve formátu se záznamy oddělenými pomocí oddělovačů, resp. s pevnou délkou záznamu. Informace o struktuře souboru najdete na stránce: „Dokumentace“ – odkaz v menu „Rychlé odkazy“.

Načtení podání ze souboru a následujícího zaslání podání není omezeno použitým operačním systémem a prohlížečem.

■ Technická podpora

Technickou podporu - „ePodporu“ najdete na internetové adrese: <http://epodpora.mfcr.cz>

Jedná se o nástroj sloužící k objasnění vzniklých problémů a nejasností spojených s používáním aplikace EPO.

Zadáním klíčového slova máte možnost prohledat databázi častých dotazů. Další možností, jak najít vhodnou odpověď, je hledat dotazy přímo v menu „Časté dotazy“.

Pokud se Vám nepodaří najít uspokojivé řešení problému, můžete v uvedené aplikaci vytvořit nový dotaz pomocí „Kontaktního formuláře“.

■ Kontaktní e-mail

S případnými problémy či dotazy se na nás také můžete obrátit prostřednictvím e-mailové adresy: adis@ds.mfcr.cz

Odpovědi na časté otázky najdete na <http://epodpora.mfcr.cz> | kontaktní e-mail: adis@ds.mfcr.cz

Příloha 4: Výsledky dotazníků ze semináře o elektronické komunikaci

Výsledky dotazníků ze semináře o elektronické komunikaci s daňovou správou za ČR v Č. Budějovicích v roce 2009 a 2010

Rok	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Počet účastníků	226	331										
	233	265										
Počet vyhodnocených dotazníků												
1. Navštěvujete internetové stránky Ministerstva financí?	Často	74	79	Občas	127	104	Zřídka	24	49	Nikdy	3	7
2. Navštěvujete internetové stránky České daňové správy?	Často	55	70	Občas	111	120	Zřídka	49	57	Nikdy	18	15
2a. Jak hodnotíte úroveň internetových stránek České daňové správy?	Velmi pozitivně	24	18	Spíše pozitivně	119	163	Ani pozitivně ani negativně	65	52	Spíše negativně	1	1
											Velmi negativně	0
2b. Využíváte informační zdroje (př. registr plátců DPH)?	Ano, často	101	64	Ano, zřídka	94	118	Nikdy	20	30	Nevěděla(a) jsem o něm	14	34
2c. Věděli jste o možnosti zaslání "novinek" České daňové správy prostřednictvím e-mailu?	Ano, ale službu nevyužívám	54	35	Ano, službu využívám	10	14	Ne, ale uvažuji o jejím využití	155	169	Ne a neuvážuji o jejím využití	8	30
3. Na tomto semináři jsem reprezentantem	Fyzické osoby	40	Právnícké osoby podnikající	170	Právnícké osoby Nepodnikající	16	Daňového poradce	4	Účetní firmy	37		
4. Máte zřízenou daňovou schránku?	ANO	196	NE	64	Nevím	0	Uvažuji o zřízení	9				
5. Používáte zaručený elektronický podpis?	ANO	63	99	NE	118	133	Uvažuji o pořízení	58	37	Nevěděla(a) jsem o něm	0	0
6. Komunikujete s jinými institucemi elektronicky? (např. ČSSZ, Zdrav.pojl.,...)	ANO	124	119	NE	106	134						
7. Umožňuje Váš účetní program výstup ve formátu xml potřebném pro elektronické podání daňového přiznání?	ANO	90	128	NE	49	49	Nevím	89	82			
8. Využíváte (jste interaktivní formuláře s 2D kódem na stránkách České daňové správy?	ANO	30	30	NE	154	154	Vím o nich, ale nepoužívám	22	Nevěděla(a) jsem o nich	51	Nevyhovují mi	2
9. Používáte možnost tisku formulářů daňových přiznání na stránkách České daňové správy či z aplikace EPO?	ANO	39	126	NE	184	130						
10. ONLINE podání prostřednictvím EPO či daňové schránky jsem	Zkusil(a), mli tech problémům (sem přestali)	14	7	Zkusil(a), ale nedostal(a)	18	25	Zkusil(a) a odeslal(a) s problémy	3	30	Zkusil(a) a odeslal(a) bez problémů	6	58
											Nezkusil(a)	189
11. Jak jste spokojen(a) s uživatelskou dokumentací -Např. popisy, nápověda, informační materiály?	Spokojen(a)	20	46	Spíše spokojen(a)	58	110	Spíše nespokojen(a)	5	6	Nespokojen(a)	0	0
											Nevím, nevyužívám jsem	114
12. Jak jste spokojen(a) s uživatelskou podporou EPO - např. ePodpora, apod.?	Spokojen(a)	11	20	Spíše spokojen(a)	18	84	Spíše nespokojen(a)	3	4	Nespokojen(a)	0	1
											Nevím, nevyužívám jsem	162
												133
13. Máte zřízenou daňovou informační schránku?	ANO	3	14	NE	174	193	Neznal(a) jsem tuto možnost	59	55			
13a. Jak hodnotíte její užitečnost?	Velmi pozitivně	15	10	Spíše pozitivně	66	57	Ani pozitivně ani negativně	46	69	Spíše negativně	2	1
											Velmi negativně	0
13b. Uvažujete o jejím zřízení?	ANO	163	129	NE	31	73						
14. Jak jste spokojen s činností Vašeho FÚ? (viz níže)	Velmi pozitivně	60	84	Spíše pozitivně	141	141	Spíše negativně	5	4	Velmi negativně	1	1
											Nevím	13
15. Na finanční úřad chodím	Často	70	69	Občas	114	122	Zřídka	39	55	Nikdy	3	4
											Komunikuji pouze písemně	3
												2
16. Jak obecně hodnotíte přínos dnešního semináře?	Velmi pozitivně	88	88	Spíše pozitivně	118	146	Ani pozitivně ani negativně	15	9	Spíše negativně	1	2
											Velmi negativně	0
16a. Jak hodnotíte úroveň prezentací, poskytnutých informačních materiálů?	Velmi pozitivně	90	92	Spíše pozitivně	118	138	Ani pozitivně ani negativně	13	11	Spíše negativně	2	3
											Velmi negativně	0
16b. Přesvědčili Vás seminář o výhodách elektronické komunikace s daňovou správou?	Ano a uvažuji o využití	176	182	Ano, ale neuvážuji o využití	22	24	Ne, ale uvažuji o využití	19	18	Ne a neuvážuji o využití	1	1
											Jiné:	2
												11

Výsledky dotazníků ze semináře o elektronické komunikaci s daňovou správou za FÚ v Č. Krumlově v roce 2009 a 2010

Rok	2009		2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010			
Počet účastníků	226	331																
	233	265																
Počet vyhodnocených dotazníků																		
1.	Navštěvujete internetové stránky Ministerstva financí?		Často	74	79	Občas	127	104	Zřídka	24	49	Nikdy	3	7				
2.	Navštěvujete internetové stránky České daňové správy?		Často	55	70	Občas	111	120	Zřídka	49	57	Nikdy	18	15				
2a.	Jak hodnotíte úroveň internetových stránek České daňové správy?		Velmi pozitivně	24	18	Spíše pozitivně	119	163	Ani pozitivně ani negativně	65	52	Spíše negativně	1	1	Velmi negativně	0	0	
2b.	Využíváte informační zdroje (př. registr plátců DPH)?		Ano, často	101	64	Ano, zřídka	94	118	Nikdy	20	30	Nevěděl(a) jsem o něm	14	34				
2c.	Věděli jste o možnosti zaslání "novinek" České daňové správy prostřednictvím e-mailu?		Ano, ale službu nevyužívám	54	35	Ano, službu využívám	10	14	Ne, ale uvažuji o využití	155	169	Ne a neuvážuji o jejím využití	8	30				
3.	Na tomto semináři jsem reprezentantem		Fyzické osoby		40	Právnícké osoby podnikající		170	Právnícké osoby Nepodnikající		16	Daňového poradce		4	Účetní firmy		37	
4.	Máte zřízenou datovou schránku?		ANO		196	NE		64	Nevím		0	Uvažuji o zřízení		9				
5.	Používáte zaručený elektronický podpis?		ANO		63	NE		118	Uvažuji o pořízení		58	Nevěděl(a) jsem o něm		0				
6.	Komunikujete s jinými institucemi elektronicky? (např. ČSSZ, Zdrav. poj., ...)		ANO		124	NE		106	134									
7.	Umožňuje Váš účetní program výstup ve formátu xml potřebném pro elektronické podání daňového přiznání?		ANO		90	NE		49	Nevím		89	82						
8.	Využili(a) jste interaktivní formuláře s 2D kódem na stránkách České daňové správy?		ANO		30	NE		154	Vím o nich, ale nepoužiji(a)		22	Nevěděl(a) jsem o nich		51	Nevyhovují mi		2	
9.	Používáte možnost tisku formulářů daňových přiznání na stránkách České daňové správy či z aplikace EPO?		ANO		39	NE		184	130									
10.	ONLINE podání prostřednictvím EPO či datové schránky jsem		Zkusil(a), mohl jsem prostřednictvím jsem přeznal(a)	14	7	Zkusil(a), ale neodeslal(a)	18	25	Zkusil(a) a odeslal(a) s problémy	3	30	Zkusil(a) a odeslal(a) bez problémů	6	58	Nazkusil(a)		138	
11.	Jak jste spokojen(a) s uživatelskou dokumentací -Např. popisy, nápověda, informační materiály?		Spokojen(a)	20	46	Spíše spokojen(a)	58	110	Spíše nespokojen(a)	5	6	Nespokojen(a)	0	0	Nevím, nevyužil(a) jsem		78	
12.	Jak jste spokojen(a) s uživatelskou podporou EPO - např. ePodpora, apod.?		Spokojen(a)	11	20	Spíše spokojen(a)	18	84	Spíše nespokojen(a)	3	4	Nespokojen(a)	0	1	Nevím, nevyužil(a) jsem		133	
13.	Máte zřízenou daňovou informační schránku?		ANO	3	14	NE	174	193	Neznal(a) jsem tuto možnost	59	55							
13a.	Jak hodnotíte její užitečnost?		Velmi pozitivně	15	10	Spíše pozitivně	66	57	Ani pozitivně ani negativně	46	69	Spíše negativně	2	1	Velmi negativně		0	0
13b.	Uvažujete o jejím zřízení?		ANO	163	129	NE	31	73										
14.	Jak jste spokojen s činností Vašeho FÚ? (viz níže)		Velmi pozitivně	60	84	Spíše pozitivně	141	141	Spíše negativně	5	4	Velmi negativně	1	1	Nevím		13	7
15.	Na finanční úřad chodím		Často	70	69	Občas	114	122	Zřídka	39	55	Nikdy	3	4	Komunikuji pouze písemně		3	2
16.	Jak obecně hodnotíte přínos dnešního semináře?		Velmi pozitivně	88	88	Spíše pozitivně	118	146	Ani pozitivně ani negativně	15	9	Spíše negativně	1	2	Velmi negativně		0	1
16a.	Jak hodnotíte úroveň prezentací, poskytnutých informací a materiálů?		Velmi pozitivně	90	92	Spíše pozitivně	118	138	Ani pozitivně ani negativně	13	11	Spíše negativně	2	3	Velmi negativně		0	0
16b.	Přesvědčil Vás seminář o výhodách elektronické komunikace s daňovou správou?		Ano a uvažuji o využití	176	182	Ano, ale neuvážuji o využití	22	24	Ne, ale uvažuji o využití	19	18	Ne a neuvážuji o využití	1	1	Jiné:		2	11